SZKOŁA PARTYJNA PRZY KC PZPR

PROGRAM KURSU
HISTORII KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Warszawa 1955 Nr 1322

Nakład 300. Obj. 4 1/4 ark. Papier rotogr. zrywy.
Druk. RSW „Prasa“ W-wa, Smolna 12. Z. 1166. B-6-50745

1955 co 5821/2

TEMATY
WYKŁADÓW Z HISTORII KPZR
I rok

		Wykł.	Zaj. Sem.	Sem.
		godzin		
	Wykład wstępny — Historia Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — marksizm-leninizm w działaniu	2		
1.	Walka o stworzenie socjaldemokratycznej partii robotniczej w Rosji (1883—1901) . . .	8	8	
2.	Utworzenie Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej Rosji. Pojawienie się wewnątrz partii frakcji bolszewików i mienszewików (1901 — 1904)	12	12	
3.	Bolszewicy a mienszewicy w okresie wojny rosyjsko-japońskiej i pierwszej rewolucji rosyjskiej (1904—1907)	10	8	6
4.	Bolszewicy i mienszewicy w okresie reakcji stołypinowskiej. Ukonstytuowanie się bolszewików w samodzielną partię marksistowską (1908—1912)	6	4	
5.	Partia bolszewików w okresie przypływu ruchu robotniczego przed pierwszą wojną imperialistyczną (1912—1914)	6	4	
6.	Partia bolszewików w okresie wojny imperialistycznej. Druga rewolucja w Rosji (1914 — marzec 1917)	6	4	
7.	Partia bolszewików w okresie przygotowania i dokonania Październikowej Rewolucji Socjalistycznej (kwiecień 1917—1918)	12	10	
	Razem na I roku	62	50	6

II rok

	Wykł.	Zaj. Sem.	Sem.
	g o d z i n		
8. Partia komunistyczna w okresie interwencji zbrojnej państw obcych i wojny domowej (1918—1920)	6	4	
9. Partia komunistyczna w okresie przejścia do pokojowej pracy nad odbudową gospodarki narodowej (1921—1925)	10	8	
10. Partia komunistyczna w walce o socjalistyczne uprzemysłowienie kraju (1926—1929) . . .	8	4	
11. Partia komunistyczna w walce o kolektywizację rolnictwa (1930—1934)	8	4	
12. Partia komunistyczna w walce o zakończenie budownictwa społeczeństwa socjalistycznego. Wprowadzenie nowej Konstytucji (1935—1937)	6	4	
13. Partia komunistyczna w walce o zakończenie budownictwa socjalizmu i stopniowe przechodzenie do komunizmu w latach przedwojennych (1938 — czerwiec 1941)	6	4	
14. Partia komunistyczna w okresie Wielkiej Wojny Narodowej Związku Radzieckiego (czerwiec 1941—1945)	8	4	
15. Partia komunistyczna w walce o zakończenie budownictwa socjalizmu i stopniowe przechodzenie do komunizmu w latach powojennych (1946—1953)	12	8	6
Razem na II roku	64	40	6
Razem za dwa lata	126	90	12

WSTĘP

HISTORIA KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO — MARKSIZMEM-LENINIZMEM W DZIAŁANIU

Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego — dobrowolny, bojowy związek ludzi wspólnej idei — komunistów, zorganizowany spośród klasy robotniczej, pracujących chłopów i pracującej inteligencji. KPZR — prawdziwie ludowa partia, przodujący oddział mas pracujących ZSRR.

W. Lenin — twórca partii komunistycznej, wielki teoretyk marksizmu, kontynuator dzieła i nauki Marksa i Engelsa, genialny strateg rewolucji, założyciel Państwa Radzieckiego. Leninizm — najwyższym osiągnięciem kultury rosyjskiej i światowej. Dalsze rozwinięcie marksizmu przez Lenina. Marksizm-leninizm nauką o prawach rozwoju przyrody i społeczeństwa, nauką o rewolucji uciskanych i wyzyskiwanych mas, nauką o zwycięstwie socjalizmu we wszystkich krajach, nauką o budownictwie społeczeństwa komunistycznego.

Sławna droga dziejowa KPZR — partii, która wyrosła w siłę gigantyczną i zahartowaną w walkach pod kierownictwem genialnego Lenina, ucznia i kontynuatora dzieła Lenina — Stalina i ich współbojowników.

Historyczne warunki utworzenia partii proletariackiej w Rosji — przełomowym momentem w międzynarodowym ruchu robotniczym. Wejście kapitalizmu w imperialistyczne stadium rozwoju. Rosja — węzłowym punktem wszystkich sprzeczności imperializmu, ośrodkiem światowego ruchu rewolucyjnego, ojczyzną leninizmu . Dojrzewanie w Rosji największej rewolucji ludowej pod przewodem najbardziej rewolucyjnego w świecie proletariatu. Rewolucyjne chłopstwo Rosji — sojusznikiem proletariatu.

Partia komunistyczna — partią nowego typu, partią leninizmu, bojową, rewolucyjną partią klasy robotniczej, różniącą się z gruntu od partii oportunistycznych II Międzynarodówki.

KPZR — partia wyrosła, okrzepła i zahartowana w walce ze wszystkimi wrogami klasy robotniczej, z wrogami marksizmu-leninizmu. Wiekopomne zwycięstwa partii — triumfem idei marksizmu-leninizmu.

„Krótki Kurs Historii WKP(b)" — naukowym opracowaniem dziejów partii komunistycznej, encyklopedią podstawowych wiadomości z dziedziny marksizmu-leninizmu.

Uchwała KC WKP(b) „W sprawie propagandy partyjnej" w związku z ukazaniem się „Krótkiego Kursu Historii WKP(b)" i zadania związane ze studiowaniem historii partii.

XIX Zjazd KPZR o zadaniach ideologicznej pracy partii, o konieczności podniesienia poziomu ideologicznego naszych kadr.

Stała troska partii komunistycznej o wychowanie kadr w duchu zrozumienia twórczego charakteru marksizmu-leninizmu. Potępienie przez partię zarówno formalnego podchodzenia do teorii rewolucyjnej — dogmatyzmu i doktrynerstwa jak i lekceważącego stosunku do teorii rewolucyjnej, którego wyrazem jest — ciasny praktycyzm. Wykorzenienie z praktyki pracy propagandowej obcej duchowi marksizmu-leninizmu, idealistycznej teorii kultu jednostki. Twórcze zastosowanie marksistowsko-leninowskiej teorii przez rewolucyjną partię polskiej klasy robotniczej.

Historia KPZR — marksizmem-leninizmem w działaniu. KPZR — wielką, przeobrażającą siłą społeczeństwa. Polityka partii komunistycznej — polityką opierającą się na obiektywnych prawach rozwoju społeczeństwa. Polityka partii — naukowym wyrazem żywotnych interesów mas pracujących.

Główne etapy historii KPZR; walka o stworzenie partii bolszewickiej, partia bolszewików w walce o dyktaturę proletariatu, partia komunistyczna u władzy.

KPZR — kierowniczą i przewodnią siłą narodu radzieckiego w walce o komunizm. Kolegialność kierownictwa oparta na nienaruszonej podstawie rewolucyjnej teorii marksizmu-leninizmu — najwyższą zasadą partyjnego kierownictwa.

Uchwały XIX Zjazdu KPZR — naukowo uzasadnionym programem budownictwa komunizmu w ZSRR. Międzynarodowe znaczenie doświadczenia dziejowego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — pierwszej „szturmowej brygady" światowego ruchu rewolucyjnego i robotniczego.

Znaczenie historycznych doświadczeń Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego dla Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Wielka siła niezwyciężonej, przeobrażającej świat, rewolucyjnej nauki Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina.

TEMAT I

WALKA O STWORZENIE SOCJALDEMOKRATYCZNEJ PARTII ROBOTNICZEJ W ROSJI (1883—1901)

1. Zniesienie poddaństwa chłopów i rozwój kapitalizmu przemysłowego w Rosji. Pojawienie się nowoczesnego proletariatu przemysłowego. Początki ruchu robotniczego

Wkroczenie Rosji carskiej na drogę kapitalistycznego rozwoju. Zniesienie poddaństwa chłopów. Klasowa istota reformy 1861 r. Pozostałości ustroju pańszczyźnianego i ich wpływ na ekonomiczny rozwój kraju. Carskie samowładztwo — dyktaturą feudałów-obszarników. Imperium carskie — więzieniem narodów. Ziemie polskie pod zaborem carskim. Ekonomiczne znaczenie Rosji carskiej. Zależność caratu i kapitalizmu rosyjskiego od kapitału zagranicznego.

Charakter reformy 1864 r. w Królestwie Polskim.

Rozwój kapitalizmu przemysłowego w Rosji. Rozwarstwienie chłopów. Wzrost nowoczesnego proletariatu przemysłowego i jego bojowe, rewolucyjne cechy.

Rozwój kapitalizmu i powstanie proletariatu w Królestwie Polskim.

Sytuacja robotników w Rosji carskiej w latach 70—80-tych ubiegłego stulecia. Pierwsze kroki ruchu robotniczego. Powstanie organizacji robotniczych — „Związku Robotników Południowej Rosji", „Północnego Związku Robotników Rosyjskich". Wzrost ruchu strajkowego w latach 80-tych. Strajk w fabryce Morozowa w Oriechowo-Zujewie.

2. Narodnictwo i marksizm w Rosji. Plechanow i jego grupa „Wyzwolenie Pracy". Walka Plechanowa z narodnictwem. Rozpowszechnienie marksizmu w Rosji

Marks i Engels — twórcy naukowego socjalizmu i wodzowie proletariatu wszystkich krajów. Podstawowe idee naukowego so-

cjalizmu — nieuchronność zagłady społeczeństwa burżuazyjnego i zastąpienie go przez społeczeństwo komunistyczne, światowa, historyczna rola proletariatu, nieuchronność rewolucji proletariackiej i dyktatury proletariatu, rola partii komunistycznej.

Rozpowszechnienie się marksizmu w Rosji. Narodnictwo — główna przeszkoda ideologiczna na drodze do rozpowszechnienia marksizmu i ruchu socjaldemokratycznego w Rosji. Grupa Plechanowa „Wyzwolenie Pracy" i jej walka przeciwko narodnictwu. Rola grupy „Wyzwolenie Pracy" w propagowaniu idei marksizmu; jej kontakty z działaczami polskiego ruchu robotniczego.

Dwa projekty programu rosyjskich socjaldemokratów, opracowane przez grupę „Wyzwolenie Pracy". Poważne błędy grupy Plechanowa „Wyzwolenie Pracy" — zalążkiem przyszłych poglądów mienszewickich.

Historyczne znaczenie grupy „Wyzwolenie Pracy".

Pierwsze kółka marksistowskie w Rosji. Ich związek z polskim ruchem robotniczym.

Więź rewolucyjnej partii robotniczej „Proletariat" z rosyjskim ruchem rewolucyjnym.

3. Początek rewolucyjnej działalności W. Lenina. Petersburski „Związek Walki o Wyzwolenie Klasy Robotniczej"

W. Lenin — twórca bolszewizmu. Początek rewolucyjnej działalności W. Lenina (Kazań, Samara). Przyjazd W. Lenina do Petersburga. Utworzenie przez W. Lenina petersburskiego „Związku Walki o Wyzwolenie Klasy Robotniczej". Działalność „Związku": masowa agitacja polityczna wśród robotników i kierowanie masowymi strajkami. Początek zespolenia naukowego socjalizmu z ruchem robotniczym. Nowy etap w rozwoju marksizmu i ruchu robotniczego.

Aresztowanie W. Lenina. Kierowanie przez W. Lenina z więzienia działalnością „Związku Walki".

Rola petersburskiego „Związku Walki" w założeniu i kształtowaniu marksistowskich organizacji w Rosji. Historyczne znaczenie petersburskiego „Związku Walki o Wyzwolenie Klasy Robotniczej".

Powstanie socjaldemokratycznych organizacji na kresach. Powstanie Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy.

4. Walka W. Lenina przeciw narodnictwu i „legalnemu marksizmowi". Praca W. Lenina „Co to są „przyjaciele ludu" i jak oni wojują przeciwko socjaldemokratom?" Leninowska idea sojuszu klasy robotniczej i chłopstwa. I Zjazd Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej Rosji.

Walka W. Lenina przeciw narodnictwu. Praca W. Lenina „Co to są „przyjaciele ludu" i jak oni wojują przeciwko socjaldemokratom?" Leninowska krytyka subiektywistycznej socjologii narodników, ich poglądów ekonomicznych, programu politycznego i taktyki. Marksizm-leninizm o obiektywnym charakterze praw rozwoju społecznego, o roli mas ludowych i jednostki w historii. Zdemaskowanie przez W. Lenina narodników jako fałszywych „przyjaciół ludu", działających w rzeczywistości wbrew interesom ludu. Ideologiczne rozgromienie narodnictwa.

Obrona i dalsze, twórcze rozwinięcie marksizmu przez W. Lenina. Twórcze zastosowanie marksizmu do historycznych warunków Rosji. Idea hegemonii proletariatu, określenie historycznej roli rosyjskiej klasy robotniczej jako bojownika o wyzwolenie mas pracujących. Leninowska idea rewolucyjnego sojuszu robotniczo-chłopskiego jako głównego czynnika obalenia caratu, obszarników i burżuazji. W. Lenin o zadaniach marksistów w Rosji, o konieczności stworzenia bojowej, rewolucyjnej partii marksistowskiej. Historyczne znaczenie pracy „Co to są „przyjaciele ludu" i jak oni wojują przeciwko socjaldemokratom?"

Walka W. Lenina przeciwko „legalnemu marksizmowi". Zdemaskowanie przez Lenina burżuazyjnego obiektywizmu legalnych marksistów. Klasowa istota „legalnego marksizmu".

Pierwszy Zjazd Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej Rosji i jego uchwały. Historyczne znaczenie zjazdu.

5. Walka W. Lenina z „ekonomizmem". Ukazanie się leninowskiego pisma „Iskra". Początek rewolucyjnej działalności Stalina

W. Lenin na zesłaniu na Syberii. Kontakty W. Lenina z socjaldemokratami znajdującymi się na zesłaniu i z socjaldemokratycznymi organizacjami Rosji. Książka W. Lenina „Rozwój kapitalizmu w Rosji". Ostateczne ideologiczne rozgromienie narodnictwa. Broszura W. Lenina „Zadania socjaldemokratów rosyjskich". Walka rewolucyjnych marksistów z „ekonomizmem". Artykuł W. Lenina „Protest socjaldemokratów rosyjskich". Leninowski plan

stworzenia pierwszego, ogólnorosyjskiego politycznego pisma rewolucyjnych marksistów.

Rewolucyjna działalność W. Lenina w Rosji po powrocie z zesłania. Wyjazd W. Lenina za granicę. Ukazanie się pierwszych numerów „Iskry".

Początek rewolucyjnej działalności J. Stalina. Propagandowa i agitacyjna działalność J. Stalina w kółkach robotniczych w Tyflisie i w Batumie. J. Stalin — uczeń i wierny współbojownik W. Lenina.

TEMAT II

UTWORZENIE SOCJALDEMOKRATYCZNEJ PARTII ROBOTNICZEJ ROSJI. POJAWIENIE SIĘ WEWNĄTRZ PARTII FRAKCJI BOLSZEWIKÓW I MIENSZEWIKÓW (1901—1904)

1. Przypływ fali ruchu rewolucyjnego w Rosji w latach 1901—1904

Wkroczenie kapitalizmu w imperialistyczną fazę rozwoju. Rosja — węzłowym punktem sprzeczności imperialistycznych. Przesunięcie się ośrodka światowego ruchu rewolucyjnego do Rosji. Dojrzewanie w Rosji potężnej rewolucji ludowej. Wpływ kryzysu przemysłowego lat 1900—1903 na położenie klasy robotniczej w Rosji. Przypływ fali rewolucyjnego ruchu robotniczego. Strajki polityczne i demonstracje. „Obrona obuchowska". „Demonstracja batumska". Strajk w Rostowie nad Donem. Strajk powszechny na południu Rosji. Awangardowa rola rosyjskich robotników w zjednoczeniu proletariatu i wszystkich ludzi pracy narodowościowych okręgów celem walki o społeczne i narodowe wyzwolenie.

Ruch chłopski w Rosji w 1902 r. Wpływ walki rewolucyjnej robotników na rozwój i charakter ruchu chłopskiego. Wzrost fali rewolucyjnego ruchu mas pracujących narodów uciskanych. Ruch opozycyjny wśród studentów. Ruch ziemsko-liberalny.

Represje rządu carskiego przeciw narastającemu ruchowi rewolucyjnemu. „Socjalizm policyjny" („zubatowszczyzna").

2. Leninowski plan zbudowania partii marksistowskiej. Oportunizm „ekonomistów". Walka „Iskry" o plan leninowski. Ideologiczne podstawy partii marksistowskiej. Praca W. Lenina „Co robić?"

Sytuacja w rosyjskim ruchu socjaldemokratycznym pod koniec XIX i na początku XX stulecia. W. Lenin o ideologicznym zamęcie, politycznych wahaniach i organizacyjnym rozgardiaszu w rosyjskiej socjaldemokracji. „Ekonomizm" rosyjski — odmianą międzynarodowego oportunizmu.

Zdemaskowanie przez W. Lenina „ekonomistów" jako burżuazyjnej agentury w ruchu robotniczym. Walka przeciw eserowcom.

Leninowski plan zbudowania partii marksistowskiej. Artykuł W. Lenina „Od czego zacząć?" Walka leninowskiej „Iskry" o ideologiczne i organizacyjne zjednoczenie socjaldemokratycznych organizacji w Rosji. Agenci i organizacje „Iskry".

Rewolucyjna linia leninowskiej „Iskry". Walka o przezwyciężenie zamętu ideologicznego i rozdrobnienia, o ideologiczne rozgromienie „ekonomizmu", przeciwko ideologii oportunizmu, chwostyzmowi i żywiołowości.

Ideologiczne podstawy partii marksistowskiej. Praca W. Lenina „Co robić?" W. Lenin o wulgaryzowaniu i rewizji marksizmu przez oportunistów w Rosji i za granicą. Podstawowe formy walki klasowej proletariatu. W. Lenin o znaczeniu rewolucyjnej teorii w walce klasowej proletariatu.

Szczególnie wielkie znaczenie rewolucyjnej teorii dla rosyjskiej socjaldemokracji. Żywiołowość i świadomość w ruchu robotniczym. Marksizm-leninizm o powstaniu ideologii socjalistycznej, walka ideologii socjalistycznej z ideologią burżuazyjną. Rola rewolucyjnej partii marksistowskiej w rozpowszechnianiu ideologii socjalistycznej wśród klasy robotniczej. Walka W. Lenina o zespolenie ruchu robotniczego z socjalizmem, przeciwko oportunistycznej „teorii' żywiołowości jako logicznej podstawy wszelkiego oportunizmu.

W. Lenin o socjaldemokratycznej i trades-unionistycznej polityce. Znaczenie walki politycznej klasy robotniczej. Klasa robotnicza jako czołowy bojownik o demokrację.

Walka W. Lenina przeciw chałupniczym metodom pracy „ekonomistów". Zasady zbudowania rewolucyjnej organizacji klasy robotniczej. Zawodowi rewolucjoniści i ich rola w ruchu robotniczym. W. Lenin o trzech etapach rozwoju rosyjskiej socjaldemokracji. Historyczne znaczenie dzieła W. Lenina „Co robić?"

Oparcie ideologii PZPR na leninowskich podstawach ideologicznych.

Obrona przez J. Stalina ideologicznych podstaw partii marksistowskiej w pracach „O rozbieżnościach partyjnych słów kilka" i „Odpowiedź pismu „Socjal-demokrat". XIX Zjazd KPZR o zadaniach pracy ideologicznej partii w okresie stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu. Zadania partii komunistycznych i robotniczych w walce ze współczesnymi prawicowymi socjalistami — agenturą imperialistycznej burżuazji w ruchu robotniczym.

Walka leninowskiej „Iskry" o zwołanie II Zjazdu Partii. Przygotowanie przez redakcję „Iskry" projektu programu SDPRR. Walka W. Lenina w redakcji „Iskry" o opracowanie rewolucyjnego programu partii marksistowskiej.

3. II Zjazd Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej Rosji. Uchwalenie programu i statutu oraz stworzenie jednej partii. Różnica zdań na zjeździe i pojawienie się dwóch prądów w partii: bolszewickiego i mienszewickiego

Zwycięstwo kierunku leninowsko-iskrowskiego wśród socjaldemokratycznych organizacji w Rosji. Zwołanie II Zjazdu SDPRR. Skład zjazdu. Zaproszenie na zjazd z inicjatywy Lenina delegatów SDKPiL. Główne zadania zjazdu. Walka na zjeździe wokół programu partii.

Udział delegatów SDKPiL na II Zjeździe.

Uchwalenie przez zjazd rewolucyjnego programu zaproponowanego przez leninowską „Iskrę". Dwie części programu: program maksimum i program minimum. Zasadnicza różnica między programem SDPRR a programami partii II Międzynarodówki.

Dyskusja nad statutem partii i zaostrzenie się walki na zjeździe. Sprawa członkostwa partii. Leninowskie sformułowanie pierwszego paragrafu statutu partii. Oportunistyczny charakter sformułowania pierwszego paragrafu statutu partii przez Martowa. Rozłam wśród iskrowców w związku z pierwszym paragrafem statutu partii. Sprawa miejsca „Bundu" w partii. Walka W. Lenina przeciw organizacyjnemu nacjonalizmowi „Bundu". Błędne stanowisko SDKPiL w kwestii narodowej; opuszczenie zjazdu przez jej delegację. Zjazd o stosunku do liberałów i do socjalistów-rewolucjonistów. Wybory centralnych władz partyjnych. Zwycięstwo leninowskiej większości nad oportunistyczną mniejszością na zjeździe. Pojawienie się dwóch prądów w SDPRR: bolszewic-

kiego i mienszewickiego. Historyczne znaczenie II Zjazdu SDPRR. Stworzenie marksistowskiej partii nowego typu opartej na leninowskich zasadach ideologicznych i organizacyjnych. II Zjazd SDPRR — punktem zwrotnym w światowym ruchu robotniczym.

4. Rozłamowa działalność przywódców mienszewickich i zaostrzenie się walki wewnątrzpartyjnej po II Zjeździe. Oportunizm mienszewików. Organizacyjne podstawy partii marksistowskiej. Praca W. Lenina „Krok naprzód, dwa kroki wstecz"

Zaostrzenie się walki wewnątrzpartyjnej po II Zjeździe SDPRR. Walka bolszewików przeciwko rozłamowej działalności mienszewików. Przejście Plechanowa na stronę mienszewików. Walka W. Lenina i bolszewików przeciwko mienszewikom i ugodowcom.

Organizacyjne podstawy partii marksistowskiej. Opracowanie przez W. Lenina po raz pierwszy w historii marksizmu nauki o partii jako kierowniczej organizacji proletariatu, jako podstawowego oręża, bez którego niemożliwe jest zdobycie dyktatury proletariatu, zbudowanie socjalizmu i komunizmu. Praca W. Lenina „Krok naprzód, dwa kroki wstecz". Partia — czołowym, świadomym, marksistowskim oddziałem klasy robotniczej. Partia — zorganizowanym oddziałem klasy robotniczej. Partia — najwyższą formą organizacji proletariatu. Partia — transmisją przodującego oddziału klasy robotniczej do wielomilionowych mas pracujących. Organizacja partii na zasadach centralizmu. Konieczność jedności szeregów partyjnych i jednakowej dla wszystkich dyscypliny proletariackiej.

Znaczenie opracowanych przez Lenina twardych norm życia partyjnego, określonych w statucie. Lenin o konieczności przestrzegania zasady kolegialności.

Walka W. Lenina o partyjność przeciw kółkowości i o partię przeciwko dezorganizatorom; rozgromienie mienszewickiego oportunizmu w zagadnieniach organizacyjnych. Leninowska krytyka stanowiska SDKPiL w zagadnieniach organizacyjnych. Historyczne znaczenie pracy W. Lenina „Krok naprzód, dwa kroki wstecz".

Obrona przez J. Stalina organizacyjnych podstaw partii marksistowskiej w pracy „Klasa proletariuszy i partia proletariuszy". Statut KPZR przyjęty na XIX Zjeździe — realizacją leninowskich zasad organizacyjnych.

Statut PZPR wyrazem zastosowania leninowskich zasad organizacyjnych.

Walka bolszewików o zwołanie III Zjazdu Partii. Narada 22 bolszewików. Obwodowe konferencje komitetów bolszewickich w Rosji. Utworzenie „Biura Komitetów Większości". Działalność „Biura Komitetów Większości" w związku ze zwołaniem zjazdu. Założenie bolszewickiego pisma „Wpierod" („Naprzód") i jego rola.

Leninowska linia na zerwanie z oportunistami w SDPRR i w II Międzynarodówce.

TEMAT III

BOLSZEWICY A MIENSZEWICY W OKRESIE WOJNY ROSYJSKO-JAPOŃSKIEJ I PIERWSZEJ REWOLUCJI ROSYJSKIEJ (1904—1907)

1. **Wojna rosyjsko-japońska. Dalszy wzrost ruchu rewolucyjnego w Rosji. Strajki w Petersburgu. Demonstracja robotników 9 stycznia 1905 r. przed Pałacem Zimowym. Zmasakrowanie demonstracji. Początek rewolucji**

Walka państw imperialistycznych o podział Chin i o panowanie na Oceanie Spokojnym. Wybuch i przyczyny wojny rosyjsko-japońskiej. Stosunek bolszewików i mienszewików do wojny i zdemaskowanie przez bolszewików „oboronczestwa" mienszewików. Zdemaskowanie stosunku PPS do wojny. Klęska wojsk carskich na froncie i wzmożenie się ruchu rewolucyjnego w kraju. Wzrost ruchu rewolucyjnego w Królestwie Polskim.

Ekonomiczna i polityczna sytuacja w Rosji w przededniu rewolucji. Położenie klasy robotniczej i chłopstwa. Ucisk narodowościowy. Narastanie rewolucyjnego ruchu robotniczego. Nasilenie się rozruchów chłopskich. Strajk robotników bakińskich i jego wpływ na wzniesienie się fali rewolucyjnej w Rosji. Styczniowy strajk robotników Zakładów Putiłowskich. Walka bolszewików przeciwko haponowszczyźnie.

9 stycznia 1905 r. — początkiem rewolucji w Rosji.

2. **Strajki polityczne i demonstracje robotnicze. Narastanie rewolucyjnego ruchu chłopskiego. Powstanie na pancerniku „Potiomkin"**

Strajki i demonstracje po 9 stycznia 1905 r. Polityczny charakter walki klasy robotniczej. Wzrost wpływu bolszewików na rewolucyjny ruch mas. Pierwszomajowe demonstracje i strajki.

Wzrost fali walk rewolucyjnych polskiego proletariatu. Lenin o powstaniu czerwcowym w Łodzi.

Pierwsze zbrojne wystąpienie robotników w Rosji. Strajk robotników w Iwanowo-Wozniesieńsku. Utworzenie Rady Pełnomocników — jako jednej z pierwszych Rad Delegatów Robotniczych w Rosji.

Wpływ strajków robotniczych na wzrost fali ruchów narodowo-wyzwoleńczych i walk chłopskich. Rozruchy chłopskie wiosną i latem 1905 r. Działalność bolszewików wśród chłopstwa.

Wpływ ruchu robotniczego i chłopskiego na masy żołnierskie. Praca bolszewików wśród żołnierzy. Powstanie na pancerniku „Potiomkin" — pierwszym masowym wystąpieniem rewolucyjnym w armii i flocie. Współpraca rosyjskiej organizacji wojskowej w Królestwie z walczącym proletariatem polskim.

Dojrzewanie warunków do zbrojnego powstania ludu przeciwko caratowi. Stanowisko liberalnej burżuazji. Walka caratu przeciwko rewolucji: represje i lawirowanie. Bolszewicka taktyka bojkotu Bułyginowskiej Dumy. Zdemaskowanie przez bolszewików mienszewickiej taktyki uczestniczenia w Bułyginowskiej Dumie.

3. **Rozbieżności taktyczne między bolszewikami a mienszewikami. III Zjazd Partii. Podstawy taktyczne partii marksistowskiej. Praca W. Lenina „Dwie taktyki socjaldemokracji w rewolucji demokratycznej"**

Przegrupowanie sił klasowych w Rosji w warunkach rozpoczętej rewolucji.

Konieczność zwołania III Zjazdu SDPRR w celu opracowania rewolucyjnej taktyki. Walka bolszewików przeciwko mienszewikom i ugodowcom o zwołanie zjazdu. III Zjazd SDPRR. Skład III Zjazdu Partii. Najważniejsze uchwały zjazdu: o powstaniu zbrojnym, o Tymczasowym Rządzie i stosunku do niego socjaldemokratów, o stosunku do ruchu chłopskiego, o stosunku do liberałów, o wydarzeniach na Kaukazie, o rozłamowej części partii i o pierwszym paragrafie statutu. Zdemaskowanie przez bolszewików oportunistycznego charakteru linii taktycznej opracowanej na konferencji mienszewików. Historyczne znaczenie III Zjazdu Partii. Polityczne (taktyczne) podstawy partii marksistowsko-leninowskiej. Praca Lenina „Dwie taktyki socjaldemokracji w rewolucji demokratycznej" — genialnym opracowaniem i uzasadnieniem marksistowskiej taktyki partii klasy robotniczej oraz ideologicznym rozbiciem taktyki mienszewików i międzynarodowych oportunistów.

Charakter, właściwości i siły napędowe rewolucji burżuazyjno-demokratycznej w Rosji. W. Lenin o hegemonii proletariatu w rewolucji burżuazyjno-demokratycznej. O sojuszu klasy robotniczej i chłopstwa przy zachowaniu kierowniczej roli proletariatu jako niezbędnego warunku zwycięstwa rewolucji. Światowe, historyczne znaczenie taktyki marksistowskiej w rewolucji burżuazyjno-demokratycznej. W. Lenin o powstaniu zbrojnym. Taktyczne hasła bolszewików. W. Lenin o rewolucyjno-demokratycznej dyktaturze proletariatu i chłopstwa i Tymczasowym Rządzie Rewolucyjnym. Rozwinięcie przez W. Lenina w nowych warunkach historycznych tezy Marksa i Engelsa o permanentnej rewolucji. Leninowska teoria przerastania rewolucji burżuazyjno-demokratycznej w rewolucję socjalistyczną. Artykuł W. Lenina „Stosunek socjaldemokracji do ruchu chłopskiego".

Opracowanie przez W. Lenina nowej teorii rewolucji socjalistycznej. Leninowska krytyka błędów SDKPiL w zagadnieniu rewolucji.

Historyczne znaczenie pracy W. Lenina „Dwie taktyki socjaldemokracji w rewolucji demokratycznej".

Obrona przez J. Stalina taktycznych podstaw partii marksistowskiej.

Twórcze zastosowanie leninowskich zasad taktycznych w walce o zwycięstwo rewolucji ludowo-demokratycznej w nowych warunkach historycznych.

4. Dalszy rozwój rewolucji. Ogólnorosyjski strajk polityczny w październiku 1905 r. Odwrót caratu. Manifest carski. Pojawienie się Rad Delegatów Robotniczych

Przypływ fali ruchu rewolucyjnego jesienią 1905 r. Ogólnorosyjski strajk polityczny. Strajk październikowy w Królestwie Polskim. Odwrót caratu. Manifest carski z 17 października 1905 r. Ocena manifestu przez bolszewików i mienszewików. Mobilizacja sił kontrrewolucji.

Praca bolszewickiej organizacji nad uzbrojeniem robotników i zorganizowaniem drużyn bojowych. Leninowska krytyka terrorystyczno-bojówkarskiej taktyki s.-r. i PPS.

Utworzenie Rad Delegatów Robotniczych w Petersburgu, Moskwie i innych miastach. Rola Rady Moskiewskiej w przygotowaniu powstania zbrojnego. Ocena przez bolszewików i mienszewików roli i znaczenia Rad Delegatów Robotniczych. Artykuł W. Lenina „Nasze zadania a Rada Delegatów Robotniczych". Rady — zalążkiem Władzy Radzieckiej.

5. Grudniowe powstanie zbrojne. Klęska powstania. Odwrót rewolucji. Pierwsza Duma Państwowa. IV (Zjednoczeniowy) Zjazd Partii

Marksizm-leninizm o powstaniu zbrojnym i taktyce walk barykadowych. Kierownicza rola bolszewików w przygotowaniu powstania zbrojnego. Powrót W. Lenina do Rosji w listopadzie 1905 r.

Pierwsza Ogólnorosyjska Konferencja SDPRR w Tammerforsie i jej uchwały.

Powstanie zbrojne w Moskwie. Przyczyny klęski powstania zbrojnego. Artykuł W. Lenina „Nauki powstania moskiewskiego". Zdemaskowanie przez bolszewików defetystycznej taktyki mienszewików.

Powstanie zbrojne w innych miastach i okręgach kraju. Chwilowe zwycięstwo kontrrewolucji. Ustawa z 11 grudnia 1905 r. o zwołaniu Dumy Państwowej. Stosunek bolszewików i mienszewików do I Dumy.

IV (Zjednoczeniowy) Zjazd SDPRR, jego skład. Udział w zjeździe delegacji SDKPiL. Podstawowe uchwały: kwestia agrarna, ocena sytuacji bieżącej i klasowych zadań proletariatu, stosunek do Dumy Państwowej, zagadnienia organizacyjne. Walka bolszewików na zjeździe przeciwko mienszewikom w zagadnieniach programowych, taktycznych i organizacyjnych.

Wstąpienie SDKPiL do SDPRR.

Historyczne znaczenie IV Zjazdu Partii. Zaostrzenie się walki wewnątrzpartyjnej po zjeździe.

Dalsze rozwinięcie przez Lenina marksistowskiej teorii w kwestii agrarnej. Praca W. Lenina „Program agrarny socjaldemokracj w rewolucji rosyjskiej 1905—1907 r." Istota kwestii agrarnej w Rosji. W. Lenin o dwóch możliwych drogach rozwoju kapitalizmu w rolnictwie. Uzasadnienie przez W. Lenina bolszewickiego programu nacjonalizacji ziem w burżuazyjno-demokratycznej rewolucji. Leninowska krytyka mienszewickich i eserowskich programów agrarnych oraz programu agrarnego PPS. Bolszewickie rozstrzygnięcie kwestii agrarnej w Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej 1917 r.

6. Rozpędzenie I Dumy Państwowej. Zwołanie II Dumy Państwowej. V Zjazd Partii. Rozpędzenie II Dumy Państwowej. Przyczyny porażki pierwszej rewolucji rosyjskiej

Rozpędzenie I Dumy Państwowej. Zwołanie II Dumy Państwowej. Zrewidowanie przez bolszewików własnej taktyki bojkotu Dumy Państwowej. Taktyka bolszewików i mienszewików w stosunku do II Dumy Państwowej.

Walka bolszewików o zwołanie V Zjazdu Partii. V Zjazd SDPRR, jego skład i najważniejsze uchwały: o stosunku do partii burżuazyjnych, o zjeździe robotniczym, o związkach zawodowych. Walka bolszewików przeciwko mienszewikom na zjeździe. Stanowisko SDKPiL na zjeździe. Historyczne znaczenie V Zjazdu Partii.

Klęska rewolucji. Ofensywa reakcji. Rozpędzenie II Dumy Państwowej. Krwawa rozprawa władz carskich z rewolucyjnymi robotnikami i chłopami.

Przyczyny klęski rewolucji 1905 — 1907 r. Historyczne znaczenie pierwszej rewolucji rosyjskiej i jej wpływ na międzynarodowy ruch rewolucyjny.

Znaczenie bojowego sojuszu proletariatu polskiego z proletariatem Rosji.

TEMAT IV

BOLSZEWICY A MIENSZEWICY W OKRESIE REAKCJI STOŁYPINOWSKIEJ. UKONSTYTUOWANIE SIĘ BOLSZEWIKÓW W SAMODZIELNĄ PARTIĘ MARKSISTOWSKĄ (1908—1912)

1. Reakcja stołypinowska. Rozkład wśród opozycyjnych warstw inteligencji. Upadek duchowy i rozczarowanie. Przejście części inteligencji partyjnej do obozu wrogów marksizmu i próby zrewidowania teorii marksistowskiej. Odprawa dana przez W. Lenina rewizjonistom w pracy „Materializm a empiriokrytycyzm" i obrona teoretycznych podstaw partii marksistowskiej

Zamach stanu z 3 czerwca 1907 r. Nowa ordynacja wyborcza, III Duma Państwowa. Stołypinowska polityka agrarna. Czarnosecinny terror rządu carskiego.

Powtórna emigracja W. Lenina.

Dalszy rozwój kapitalizmu monopolistycznego w Rosji. Pogłębienie się zależności kapitalizmu rosyjskiego i caratu od imperializmu zachodnio-europejskiego. Ofensywa reakcji na proletariat: wzrost bezrobocia i pogorszenie się sytuacji klasy robotniczej.

Ofensywa reakcji na froncie ideologicznym. Upadek duchowy i rozczarowanie wśród inteligencji burżuazyjnej. Przejście części inteligencji partyjnej do obozu wrogów marksizmu. Próby zrewidowania filozoficzno-teoretycznych i naukowo-historycznych podstaw marksizmu.

Ideologiczne rozgromienie przez W. Lenina renegatów w dziedzinie teorii marksizmu. Obrona i twórcze rozwinięcie przez W. Lenina teoretycznych podstaw partii marksistowskiej w pracy „Materializm a empiriokrytycyzm". Materializm dialektyczny i historyczny — teoretycznym fundamentem komunizmu.

2. Bolszewicy i mienszewicy w latach reakcji stołypinowskiej. Walka bolszewików przeciwko likwidatorom i otzowistom

Ocena przez bolszewików-leninowców sytuacji politycznej i perspektyw rewolucji w Rosji. Bolszewicka taktyka zorganizowanego odwrotu w okresie reakcji. Walka bolszewików o zachowanie i umocnienie nielegalnej partii oraz o wykorzystanie legalnych możliwości. Zdemaskowanie przez robotników likwidatorstwa jako agentury burżuazji w ruchu robotniczym. Rewolucyjne hasła bolszewików. Konsekwentna realizacja przez bolszewików z Leninem na czele rewolucyjnej linii, odpowiadającej żywotnym interesom proletariatu, chłopstwa, wszystkich narodów Rosji.

Walka bolszewików na dwa fronty: przeciwko jawnym przeciwnikom partii — mienszewikom i likwidatorom oraz przeciwko ukrytym wrogom partii — otzowistom. Walka z ugodowością.

V Ogólnorosyjska Konferencja SDPRR. Ocena sytuacji bieżącej przez konferencję. Potępienie likwidatorstwa: Artykuł W. Lenina „Na właściwą drogę".

Narada rozszerzonej redakcji bolszewickiego pisma „Proletarij". Potępienie otzowizmu i „bogostroitielstwa". Stosunek kierownictwa SDKPiL do likwidatorów i otzowistów. Wykluczenie otzowistów z organizacji bolszewickiej.

3. Walka bolszewików przeciw trockizmowi. Antypartyjny Blok Sierpniowy

Walka bolszewików przeciw trockistowskiemu Blokowi Sierpniowemu. Trockizm — główną grupą, która krzewiła centryzm w Rosji. Oportunistyczna istota centryzmu. Ugodowcy — ukryci agenci Trockiego. Plenum KC SDPRR (styczeń 1910 r.).

Walka W. Lenina przeciwko antypartyjnemu blokowi trockistów i ugodowców na plenum. Artykuł W. Lenina „Historyczny sens walki wewnątrzpartyjnej w Rosji".

Pojednawcze stanowisko kierownictwa SDKPiL. Rozłam w SDKPiL na tle stosunku do rosyjskiego ruchu robotniczego.

Walka bolszewików o umocnienie nielegalnej partii proletariackiej. Tymczasowy blok bolszewików z plechanowską grupą mienszewików-partyjników. Walka bolszewików o wyparcie likwidatorów z legalnych organizacji robotniczych. Ideologiczne rozgromienie przez bolszewików antypartyjnego Bloku Sierpniowego.

4. Praska Konferencja Partyjna z 1912 r. Ukonstytuowanie się bolszewików w samodzielną partię marksistowską

Przypływ fali ruchu rewolucyjnego w Rosji a sytuacja w SDPRR. W. Lenin o konieczności ukonstytuowania się bolszewików w samodzielną marksistowską partię robotniczą, partię nowego typu. Walka bolszewików o zwołanie ogólnorosyjskiej konferencji partyjnej. Praca Rosyjskiego Komitetu Organizacyjnego nad przygotowaniem konferencji.

VI („Praska") Ogólnorosyjska Konferencja SDPRR. Najważniejsze uchwały konferencji: o sytuacji bieżącej i zadaniach partii, o wyborach do IV Dumy Państwowej, o charakterze i formach organizacyjnych pracy partyjnej. Wykluczenie z partii mienszewików — likwidatorów. Ukonstytuowanie się bolszewików w samodzielną partię marksistowską, partię nowego typu. Wybór Komitetu Centralnego Partii. Utworzenie Krajowego Biura KC. Zwycięstwo Lenina i skupionych wokół leninowskiego trzonu kierowniczego bolszewików w walce o stworzenie partii nowego typu.

Historyczne znaczenie Praskiej Konferencji Partyjnej dla rosyjskiego i międzynarodowego ruchu robotniczego.

Walka bolszewików o zerwanie z oportunistami i centrystami w II Międzynarodówce.

TEMAT V

PARTIA BOLSZEWIKÓW W OKRESIE PRZYPŁYWU RUCHU ROBOTNICZEGO PRZED PIERWSZĄ WOJNĄ IMPERIALISTYCZNĄ (1912—1914)

1. Przypływ fali ruchu rewolucyjnego w latach 1912—1914

Sytuacja ekonomiczna w kraju. Koncentracja przemysłu. Wzrost liczebny i koncentracja proletariatu w wielkich przedsiębiorstwach. Klasa robotnicza Rosji — największą siłą w życiu politycznym kraju. Nowy przypływ fali rewolucyjnej. Masakra nad Leną.

Akcja solidarnościowa robotników polskich.

Ogólnonarodowy charakter ruchu strajkowego w latach 1912—1914.

Masowe strajki, demonstracje i wiece robotnicze. Wpływ ruchu robotniczego na walkę mas chłopskich w Rosji. Wzrost ruchu narodowo-wyzwoleńczego na kresach. Nasilenie się rewolucyjnych wystąpień w armii i flocie.

Partia bolszewicka na czele ogólnonarodowej walki rewolucyjnej w latach 1912—1914. W. Lenin w Polsce. Narady KC Partii z działaczami partyjnymi w Krakowie i Poroninie. Uchwały narad o przypływie fali rewolucyjnej, o strajkach i zadaniach partii, o umocnienie nielegalnych organizacji, o frakcji socjaldemokratycznej w Dumie, w sprawie prasy partyjnej, o kampanii ubezpieczeniowej, o kwestii narodowej.

2. Bolszewicka gazeta „Prawda". Frakcja bolszewicka w IV Dumie Państwowej

Założenie z inicjatywy robotników petersburskich codziennej gazety „Prawda" — legalnego ogólnorosyjskiego organu partii bolszewickiej. Rola „Prawdy" w walce o rozwój masowego ruchu rewolucyjnego, o utworzenie trwałego fundamentu dla masowej partii bolszewickiej. Walka „Prawdy" o bolszewicką partyjność, przeciwko likwidatorom, trockistom i innym wrogom marksizmu. Kierowanie przez W. Lenina z zagranicy gazetą „Prawda". Rola „Prawdy" w wychowaniu pokolenia rewolucyjnych robotników — prawdzistów.

Bolszewicka frakcja w IV Dumie Państwowej — drugim ogólnorosyjskim legalnym organem partii. Działalność partii w okresie przygotowania i przeprowadzenia wyborów do IV Dumy Państwowej. „Nakaz robotników petersburskich dla swego posła robotniczego" — J. Stalina. Zwycięstwo bolszewików w wyborach posłów z kurii robotniczej do IV Dumy Państwowej.

Rewolucyjna taktyka parlamentarna frakcji bolszewickiej w Dumie. Kierowanie przez Komitet Centralny Partii pracą frakcji bolszewickiej w IV Dumie Państwowej.

3. Zwycięstwo bolszewików w organizacjach legalnych. Dalszy wzrost ruchu rewolucyjnego. W przededniu wojny imperialistycznej

Walka bolszewików o przekształcenie legalnych organizacji robotniczych w punkty oparcia rewolucyjnej działalności partii wśród mas. Wyparcie likwidatorów z legalnych organizacji robotniczych. Rozpad Bloku Sierpniowego Trockiego.

Partia bolszewików — wzorem kierownictwa wszystkimi formami i przejawami walki klasowej proletariatu. Znaczenie doświadczeń walki bolszewików o masy dla partii komunistycznych i robotniczych w krajach kapitalistycznych na obecnym etapie.

Opracowanie przez Lenina, po raz pierwszy w dziejach marksizmu, programu teoretycznego i zasad polityki partii w kwestii narodowej.

Praca Lenina „Uwagi krytyczne w kwestii narodowej" i „O prawie narodów do samookreślenia".

Kwestia narodowa — składową częścią ogólnej walki rewolucyjnej klasy robotniczej o dyktaturę proletariatu. Uzasadnienie i obrona internacjonalizmu proletariackiego. Walka partii o jedność działania proletariuszy wszystkich narodów i zespolenie ich wokół proletariatu rosyjskiego.

Obrona i rozwinięcie przez Stalina leninowskich wskazań programowych w kwestii narodowej. Dzieło J. Stalina „Marksizm a kwestia narodowa".

Leninowska krytyka błędnego stanowiska SDKPiL w kwestii narodowej.

Zdemaskowanie przez bolszewików oportunistycznych poglądów przywódców II Międzynarodówki, likwidatorów, bundowców i PPS-owców w kwestii narodowej.

Realizacja leninowskiego programu w kwestii narodowej w ZSRR. Wykorzystanie doświadczeń Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego w rozwiązywaniu kwestii narodowej przez bratnie partie komunistyczne i robotnicze.

Zadania komunistycznych i robotniczych partii krajów kapitalistycznych w walce o niepodległość i suwerenność narodową.

Walka bolszewików z międzynarodowym oportunizmem i centryzmem w przededniu wojny imperialistycznej. Leninowska krytyka błędów lewicowych socjal-demokratów. Narastanie w kraju kryzysu rewolucyjnego.

Rozgromienie przez carat organizacji bolszewickich i zdławienie ruchu robotniczego w pierwszych dniach wojny.

TEMAT VI

PARTIA BOLSZEWIKÓW W OKRESIE WOJNY IMPERIALISTYCZNEJ. DRUGA REWOLUCJA W ROSJI (1914 — marzec 1917)

1. Wybuch i przyczyny wojny imperialistycznej

W. Lenin o imperializmie jako najwyższym i ostatnim stadium kapitalizmu. Podstawowe prawo ekonomiczne współczesnego kapitalizmu. Nierównomierność ekonomicznego i politycznego rozwoju kapitalizmu w epoce imperializmu. Nieuchronność wojen imperialistycznych o nowy podział świata.

Przyczyny wybuchu wojny imperialistycznej lat 1914—1918. Głębokie sprzeczności między dwoma grupami państw kapitalistycznych: Niemcami i Austrią z jednej strony, a Francją, Anglią oraz zależną od nich Rosją — z drugiej. Szczególna rola militaryzmu niemieckiego w rozpętywaniu pierwszej wojny światowej. Przystąpienie do wojny Japonii, Stanów Zjednoczonych i innych państw. Wojenne plany imperialistów amerykańskich — wyrazem dążenia do panowania nad światem. Pierwsza wojna światowa — odzwierciedleniem pierwszego etapu ogólnego kryzysu światowego systemu kapitalistycznego.

Przyczyny udziału carskiej Rosji w wojnie po stronie państw Ententy. Zacofanie carskiej Rosji i jej nieprzygotowanie do wojny. Stosunek do wojny różnych klas i partii w Rosji.

Walka partii bolszewickiej przeciwko wojnie imperialistycznej. Manifest KC Partii bolszewików o wojnie — „Wojna a socjaldemokracja Rosji".

Demaskowanie przez SDKPiL imperialistycznego charakteru wojny.

2. Przejście partii II Międzynarodówki na stronę własnych rządów imperialistycznych. Rozpadnięcie się II Międzynarodówki na poszczególne partie socjalszowinistyczne

Walka bolszewików z W. Leninem na czele na kongresach międzynarodowych II Międzynarodówki przeciwko militaryzmowi i groźbie wojny imperialistycznej. Zdrada przywódców partii socjalistycznych, ich przejście na pozycje socjalszowinizmu na początku wojny. Krach II Międzynarodówki. Walka bolszewików przeciw socjalszowinizmowi i centryzmowi, wierność partii bolszewickiej dla sprawy proletariackiego internacjonalizmu. Walka partii bolszewików z Leninem na czele o utworzenie III Międzynarodówki.

Konferencja Zimmerwaldzka i Kienthalska, ich rola w zjednoczeniu lewicowych, internacjonalistycznych elementów. Stanowisko SDKPiL w Zimmerwaldzie i Kienthalu.

Krytykowanie przez W. Lenina błędów lewicowych socjaldemokratów.

Prawicowi socjaldemokraci — wspólnikami reakcyjnej burżuazji w przygotowywaniu i rozpętywaniu wojen imperialistycznych.

3. Teoria i taktyka partii bolszewickiej w zagadnieniach wojny, pokoju i rewolucji

Opracowanie przez W. Lenina teorii i taktyki partii bolszewickiej w zagadnieniach wojny, pokoju i rewolucji. Bolszewickie hasła przekształcenia wojny imperialistycznej w wojnę domową i klęski własnego rządu w wojnie imperialistycznej. Partia bolszewicka o wojnach sprawiedliwych i niesprawiedliwych w epoce imperializmu i rewolucji proletariackiej. Artykuły W. Lenina „O haśle Stanów Zjednoczonych Europy" i „Program wojenny rewolucji proletariackiej" oraz praca „Imperializm jako najwyższe stadium kapitalizmu" — wielkim wkładem do skarbnicy twórczego marksizmu. W. Lenin o historycznym miejscu imperializmu, o nieprzejednanych sprzecznościach współczesnego kapitalizmu monopolistycznego. Wykrycie przez W. Lenina prawa nierównomiernego ekonomicznego i politycznego rozwoju kapitalizmu w epoce imperializmu.

W. Lenin o możliwości zwycięstwa socjalizmu początkowo w niewielu lub nawet w jednym z osobna wziętym kraju kapitalistycznym i o niemożliwości równoczesnego zwycięstwa socjalizmu we wszystkich krajach. Nowa, całkowicie opracowana leninowska teoria rewolucji socjalistycznej i jej epokowe znaczenie.

Walka bolszewików o realizację teoretycznych i taktycznych zasad partii w zagadnieniach wojny, pokoju i rewolucji, o przekształcenie wojny imperialistycznej w wojnę domową, o obalenie władzy imperialistów, o poparcie walki przeciwko wojnie imperialistycznej we wszystkich krajach. Praca Lenina „Kilka tez". Artykuł W. Lenina „O Dumie Narodowej Wielkorusów". Działalność frakcji bolszewickiej w Dumie. Walka partii bolszewików przeciwko przemysłowo-wojennym komitetom. Działalność rewolucyjna bolszewików w armii i we flocie podczas wojny.

4. Klęska carskich wojsk na froncie. Ruina gospodarcza. Kryzys caratu

Klęska carskich wojsk na froncie. Pogłębienie się ruiny gospodarczej w kraju. Wzmożenie się rewolucyjnego ruchu mas ludowych na zapleczu i na froncie. Wzrost wpływów bolszewików wśród mas. Partia bolszewików na czele ruchu strajkowego robotników. Kryzys caratu. Dwa spiski przeciwko rewolucji i ich fiasko.

5. Rewolucja lutowa. Upadek caratu. Utworzenie Rad Delegatów Robotniczych i Żołnierskich. Utworzenie Rządu Tymczasowego. Dwuwładza

Przypływ fali rewolucyjnej w kraju na początku 1917 r. Wzrost liczby strajków i demonstracji. Walki uliczne w Piotrogrodzie i Moskwie. Kierowanie przez Biuro KC bolszewików rewolucyjną walką mas. Manifest Biura Komitetu Centralnego z dnia 26 lutego. Obalenie rządu carskiego. Zwycięstwo lutowej burżuazyjno-demokratycznej rewolucji w Rosji. Charakter i siły napędowe rewolucji. W. Lenin o perspektywach rozwoju rewolucji i zadaniach partii bolszewickiej.

Utworzenie Rad Delegatów Robotniczych i Żołnierskich i ich skład. Utworzenie burżuazyjnego Rządu Tymczasowego. Dwuwładza i jej istota klasowa. Przyczyny dwuwładzy. W. Lenina „Listy z daleka" i ich znaczenie.

Proklamowanie przez Piotrogrodzką Radę Delegatów Robotniczych i Żołnierskich prawa narodu polskiego do niepodległości. Wpływ rewolucji lutowej na masy pracujące Polski.

TEMAT VII

PARTIA BOLSZEWIKÓW W OKRESIE PRZYGOTOWANIA I DOKONANIA PAŹDZIERNIKOWEJ REWOLUCJI SOCJALISTYCZNEJ (kwiecień 1917—1918)

1. Sytuacja w kraju po rewolucji lutowej. Wyjście partii z podziemia i przejście do jawnej działalności politycznej. Przyjazd W. Lenina do Piotrogrodu. Tezy Kwietniowe W. Lenina. Nastawienie partii na przejście do rewolucji socjalistycznej

Sytuacja w kraju po zwycięstwie lutowej rewolucji burżuazyjno-demokratycznej. Walka robotników i chłopów pod kierownictwem bolszewików o rozwój rewolucji. Antyludowa polityka burżuazyjnego Rządu Tymczasowego. Ugodowa polityka mienszewików i eserowców. Wyjście partii z podziemia i przejście do jawnej działalności politycznej i organizacyjnej wśród mas. Wznowienie wydania gazety „Prawda". Powrót J. Stalina z zesłania.

Wstąpienie grupy SDKPiL w Rosji do SDPRR.

Walka bolszewików o pokój, przeciwko wojnie imperialistycznej, przeciwko mienszewicko-eserowskiemu „obronczestwu" („obronie ojczyzny") i półmienszewickiemu stanowisku Kamieniewa i innych oportunistów. Przyjazd W. Lenina do Piotrogrodu. Tezy Kwietniowe W. Lenina. Nowa orientacja partii. Leninowski plan przejścia od rewolucji burżuazyjno-demokratycznej do rewolucji socjalistycznej. Zadania partii w dziedzinie ekonomicznej, politycznej i wewnątrzpartyjnej. Odkrycie przez W. Lenina Republiki Rad jako najlepszej politycznej formy państwa proletariackiego. Walka partii o Rady. Hasło „Cała władza w ręce Rad". Leninowskie nastawienie na pokojowy rozwój rewolucji w warunkach dwuwładzy. Zespolenie partii w oparciu o Tezy Kwietniowe W. Lenina.

2. Początki kryzysu Rządu Tymczasowego. Kwietniowa Konferencja partii bolszewickiej

Demonstracja kwietniowa. Potępienie przez Komitet Centralny partii bolszewików awanturniczego hasła natychmiastowego obalenia Rządu Tymczasowego. Początek kryzysu Rządu Tymczasowego. Utworzenie pierwszego koalicyjnego Rządu Tymczasowego i przejście mienszewików i eserowców do obozu kontrrewolucyjnej burżuazji.

VII (Kwietniowa) Ogólnorosyjska Konferencja SDPRR. Referat W. Lenina wygłoszony na konferencji. Lenin o sprawie polskiej. Opracowanie przez konferencję linii partii we wszystkich podstawowych zagadnieniach wojny i rewolucji. Uchwały konferencji w sprawie wojny, Rządu Tymczasowego, sytuacji bieżącej, rewizji programu partii, w sprawie Rad, kwestii agrarnej. Referat J. Stalina i uchwała konferencji w kwestii narodowej.

Zdemaskowanie przez bolszewików oportunistycznej antymarksistowskiej linii Kamieniewa, Zinowjewa, Piatakowa, Bucharina, Rykowa i ich nielicznych zwolenników. Historyczne znaczenie Konferencji Kwietniowej.

3. Sukcesy partii bolszewickiej w stolicy. Nieudana ofensywa wojsk Rządu Tymczasowego na froncie. Zmasakrowanie lipcowej demonstracji robotników i żołnierzy

Okres rewolucyjnej mobilizacji mas. Rozszerzenie przez partię bolszewików organizacyjnej i politycznej pracy wśród mas. Walka bolszewików o zdobycie większości w Radach, o zdobycie dla sprawy rewolucji socjalistycznej milionowych mas pracujących, o umocnienie sojuszu klasy robotniczej z chłopstwem pracującym, o izolację mienszewików i eserowców. Działalność bolszewików w związkach zawodowych, komitetach fabrycznych, w armii i flocie. Bolszewickie gazety „Prawda", „Sołdatskaja Prawda" („Żołnierska Prawda"), „Okopnaja Prawda" („Prawda Okopowa"); ich rola w rewolucjonizowaniu mas pracujących. Sukcesy partii bolszewickiej w stolicy. I Ogólnorosyjski Zjazd Rad. Przemówienie W. Lenina na zjeździe. Czerwcowa demonstracja robotników i żołnierzy w Piotrogrodzie. Nieudana ofensywa wojsk Rządu Tymczasowego na froncie.

Lipcowa demonstracja robotników i żołnierzy pod hasłem przekazania całej władzy w ręce Rad. Taktyka partii bolszewickiej podczas dni lipcowych. Zmasakrowanie demonstracji Lipcowej. Koniec dwuwładzy. Koniec pokojowego okresu rozwoju rewolucji. Chwilowa rezygnacja z hasła „Cała władza w ręce Rad". Artykuł W. Lenina „W sprawie haseł". Przejście W. Lenina do pracy konspiracyjnej. Zmiana taktyki bolszewików w związku ze zmianą sytuacji w kraju po dniach lipcowych.

4. Nastawienie partii bolszewickiej na przygotowanie powstania zbrojnego. VI Zjazd Partii

Sytuacja w kraju w przededniu VI Zjazdu partii bolszewickiej. Skład VI Zjazdu. Kierowanie przez Lenina z podziemia pracą zjazdu. Referaty J. Stalina na zjeździe. VI Zjazd o zadaniach i taktyce partii w walce o rewolucję socjalistyczną w Rosji. Zdemaskowanie przez J. Stalina trockistowskich wystąpień Preobrażeńskiego i Bucharina oraz obrona leninowskiej nauki o możliwości zwycięstwa socjalizmu w Rosji. Nastawienie partii na przygotowanie powstania zbrojnego. Uchwały zjazdu o sytuacji politycznej i ekonomicznej, o statucie partii, o związkach zawodowych, o związkach młodzieży.

Historyczne znaczenie VI Zjazdu Partii.

Dalsze rozwinięcie przez Lenina marksistowsko-leninowskiej teorii w okresie przygotowania Października. Epokowe znaczenie prac Lenina z dziedziny rewizji programu partii — o zagadnieniu strategii i taktyki partii proletariackiej w rewolucji socjalistycznej, o przerastaniu rewolucji, o powstaniu zbrojnym, o dyktaturze proletariatu, o Radach jako państwowej formie dyktatury proletariatu i innych. Prace W. Lenina: „Państwo a rewolucja", „Grożąca katastrofa i jak z nią walczyć".

5. **Spisek generała Korniłowa przeciwko rewolucji. Rozgromienie spisku. Przejście Rad Piotrogrodu i Moskwy na stronę bolszewików**

Nastawienie się burżuazji na obalenie osłabionych Rad i ustanowienie jawnej dyktatury kontrrewolucji. Moskiewska Narada Państwowa. Spisek generała Korniłowa. Obcy imperialiści — inspiratorami spisku. Poparcie kontrrewolucyjnego spisku przez burżuazję polską. Zorganizowanie przez partię bolszewików zbrojnego oporu przeciwko kontrrewolucji. Właściwości taktyki bolszewików w walce o rozgromienie korniłowszczyzny; znaczenie rozgromienia korniłowszczyzny. Narastanie rewolucji. Bolszewizacja Rad. Przejście Rad Piotrogrodu i Moskwy na stronę bolszewików. Nowa treść hasła: „Cała władza w ręce Rad". Zespolenie się biedoty wiejskiej wokół bolszewików, zwrot średniaków w stronę partii bolszewickiej. Zamęt w partiach ugodowych.

Ogólnorosyjska Narada Demokratyczna. Utworzenie Przedparlamentu. Bolszewicka polityka bojkotu Przedparlamentu. Zdemaskowanie przez partię zdradzieckiej taktyki Kamieniewa, Zinowjewa i innych oportunistów w sprawie udziału w Przedparlamencie. Przygotowanie przez bolszewików II Ogólnorosyjskiego Zjazdu Rad.

6. **Powstanie Październikowe w Piotrogrodzie i aresztowanie Rządu Tymczasowego. II Zjazd Rad i utworzenie Rządu Radzieckiego. Dekrety II Zjazdu Rad o pokoju i o ziemi. Zwycięstwo rewolucji socjalistycznej. Przyczyny zwycięstwa rewolucji socjalistycznej**

Przygotowanie partii bolszewickiej do zbrojnego powstania. Początek nowego okresu w historii przygotowania Października — okresu szturmu. Artykuły i listy W. Lenina. „Czy bolszewicy utrzymają władzę państwową?", „Bolszewicy powinni wziąć władzę", „Marksizm a powstanie", „Rady człowieka postronnego". Artykuł J. Stalina: „Cała władza w ręce Rad". Powrót W. Lenina do Piotrogrodu. Historyczne posiedzenie KC Partii 10 i 16 października. Uchwała KC Partii o powstaniu zbrojnym. Utworzenie Komitetu Wojskowo-Rewolucyjnego przy Radzie Piotrogrodzkiej. Wybranie Ośrodka Partyjnego do kierowania powstaniem z J. Stalinem na czele. Walka partii przeciwko łamistrajkom rewolucji — zdrajcom: Kamieniewowi, Zinowjewowi i Trockiemu. Komitet Centralny Partii z W. Leninem na czele — inspiratorem i organizatorem powstania zbrojnego. Zwycięstwo powstania zbrojnego w Piotrogrodzie.

II Ogólnorosyjski Zjazd Rad. Dekrety Zjazdu Rad o pokoju i o ziemi. Utworzenie Rządu Radzieckiego z Leninem na czele. Znaczenie II Zjazdu Rad.

Udaremnienie kontrrewolucyjnych prób obalenia Władzy Radzieckiej w pierwszych dniach rewolucji. Walka partii przeciwko próbom kapitulantów — trockistów, zinowjewowców i innych łamistrajków rewolucji — zepchnięcie partii z leninowskiej drogi. Odezwa „Od Komitetu Centralnego Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej Rosji (bolszewików)".

Przyczyny zwycięstwa Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej w Rosji. Zwycięstwo Rewolucji Październikowej w centrum Rosji — potężnym bodźcem dla rozwoju rewolucji proletariackiej w całym kraju.

Okres „triumfalnego pochodu" Władzy Radzieckiej. Zwycięstwo Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej — triumfem leninowskiej teorii rewolucji proletariackiej. Zespolenie przez partię bolszewików w jeden potężny potok rewolucyjny ogólnodemokratycznej walki o pokój, chłopsko-demokratycznej walki o ziemię, narodowo-wyzwoleńczego ruchu narodów uciskanych i socjalistycznego ruchu klasy robotniczej o obalenie burżuazji i ustanowienie dyktatury proletariatu. Znaczenie doświadczeń partii bolszewickiej w walce o masy. Konflikt między siłami wytwórczymi i stosunkami produkcyjnymi społeczeństwa kapitalistycznego — ekonomiczną podstawą rewolucji.

W. Lenin o epokowym znaczeniu Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej, która ustanowiła dyktaturę proletariatu i zapoczątkowała nową erę w dziejach ludzkości — erę upadku kapitalizmu i zwycięstwa socjalizmu i komunizmu.

Zdemaskowanie w toku rewolucji drobnomieszczańskich partii — mienszewików, eserowców, anarchistów — jako partii antyludowych, dążących do zachowania ustroju kapitalistycznego. Potężna partia komunistów utworzona i wychowana przez wielkiego Lenina — organizatorem zwycięstw rewolucji socjalistycznej. Przekształcenie partii komunistycznej z siły narodowej w siłę międzynarodową, internacjonalistyczną, w „szturmową brygadę" światowego, rewolucyjnego ruchu robotniczego. Jedność narodowych i międzynarodowych zadań Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i bratnich partii komunistycznych i robotniczych. Praca J. Stalina „Rewolucja Październikowa a taktyka komunistów rosyjskich" i jej znaczenie dla obrony leninizmu, zdemasko-

wania kontrrewolucyjnych trockistowskich prób wypaczenia historii Rewolucji Październikowej, historii bolszewizmu i zastąpienia leninizmu trockizmem.

Udział Polaków w Rewolucji Październikowej. Odzyskanie niepodległości Polski dzięki Rewolucji Październikowej. Wpływ Rewolucji Październikowej na dojrzewanie sytuacji rewolucyjnej i powstanie Rad Delegatów Robotniczych w Polsce.

7. Walka partii bolszewickiej o utrwalenie Władzy Radzieckiej. Pokój brzeski — VII Zjazd Partii

Zburzenie starego, burżuazyjnego aparatu państwowego i stworzenie aparatu państwa radzieckiego. Państwowe — polityczne i ekonomiczne środki prowadzące do utrwalenia Władzy Radzieckiej w okresie od końca 1917 roku do połowy 1918 r. Nacjonalizacja ziemi, banków, transportu, handlu zagranicznego, wielkiego przemysłu. Wykorzystanie przez klasę robotniczą prawa koniecznej zgodności stosunków produkcji z charakterem sił wytwórczych — zniesienie burżuazyjnych stosunków produkcji, utworzenie nowych, socjalistycznych stosunków produkcji, zgodnych z charakterem sił wytwórczych. Podstawowe prawo ekonomiczne socjalizmu. Szczególna rola Władzy Radzieckiej w socjalistycznym przeobrażeniu kraju.

Polityka narodowościowa partii komunistycznej i Władzy Radzieckiej. „Deklaracja praw narodów Rosji". Dekret Rządu Radzieckiego o anulowaniu traktatów rozbiorowych Polski — potwierdzeniem prawa narodu polskiego do niepodległego bytu państwowego. Rozwiązanie Konstytuanty.

Walka partii bolszewickiej o wyjście z wojny imperialistycznej. Odrzucenie przez Anglię i Francję propozycji Rządu Radzieckiego w sprawie pertraktacji pokojowych. Uchwała Rządu Radzieckiego w sprawie pertraktacji z Niemcami i Austrią.

Deklaracja Radziecka w Brześciu w sprawie prawa narodu polskiego do samookreślenia i jej znaczenie.

Walka W. Lenina i J. Stalina przeciwko prowokacyjnej polityce „lewicowych komunistów" i trockistów w okresie pertraktacji pokojowych w Brześciu. Zdrada Trockiego w Brześciu. Ofensywa armii niemieckiej. Wezwanie partii i rządu: „Ojczyzna socjalistyczna w niebezpieczeństwie". Zdecydowane odparcie Niemców przez radzieckie oddziały zbrojne pod Narwią i Pskowem. Narodziny Armii Czerwonej. Walka W. Lenina, J. Stalina i J. Swierdłowa przeciwko Trockiemu, Bucharinowi i innym zdrajcom —

o przyjęcie uchwały w sprawie pokoju. Podpisanie traktatu pokojowego.

VII Zjazd Komunistycznej Partii (bolszewików) Rosji. Zwycięstwo leninowskiej linii partii na zjeździe. Uchwały zjazdu w sprawie wojny i pokoju, w sprawie zmiany nazwy i programu partii. Historyczne znaczenie VII Zjazdu Partii.

8. Leninowski plan rozpoczęcia budownictwa socjalistycznego. Komitety biedoty i okiełzanie kułactwa. Bunt „lewicowych" eserowców oraz jego stłumienie. V Zjazd Rad i uchwalenie Konstytucji RFSRR

Rozwijanie budownictwa socjalistycznego po zawarciu pokoju. Lenin o przejściu do nowego etapu budownictwa socjalistycznego — od „wywłaszczenia wywłaszczycieli" do organizacyjnego utrwalenia osiągniętych zwycięstw, do zbudowania radzieckiej gospodarki narodowej, do zbudowania fundamentów ekonomiki socjalistycznej. Praca W. Lenina: „Najbliższe zadania Władzy Radzieckiej". Walka partii z „lewicowymi komunistami" wokół zagadnień budownictwa gospodarczego.

Zaostrzenie się walki klasowej na wsi wiosną i latem 1918 r. Utworzenie komitetów biedoty. Dalszy etap rozwoju rewolucji socjalistycznej na wsi. Rozgromienie kontrrewolucyjnego kułactwa. Pochód robotników na wieś pod hasłem „Walka o chleb — walką o socjalizm". Organizowanie oddziałów aprowizacyjnych. Wprowadzenie dyktatury aprowizacyjnej.

V Ogólnorosyjski Zjazd Rad. Zdławienie buntu „lewicowych" eserowców działających za namową obcych imperialistów w porozumieniu z ich agentami — Trockim i Bucharinem. Uchwalenie Konstytucji RFSRR — pierwszej Konstytucji Radzieckiej.

TEMAT VIII

PARTIA KOMUNISTYCZNA W OKRESIE INTERWENCJI ZBROJNEJ PAŃSTW OBCYCH I WOJNY DOMOWEJ (1918—1920)

1. Początek interwencji zbrojnej państw obcych. Pierwszy okres wojny domowej

Międzynarodowa i wewnętrzna sytuacja Rosji Radzieckiej w pierwszej połowie 1918 r. Przyczyny interwencji zbrojnej państw obcych i wojny domowej. Zjednoczenie imperialistów kra-

jów Ententy i kontrrewolucji wewnętrznej do walki przeciwko Władzy Radzieckiej. Plany zaborcze interwentów. Wewnętrzna kontrrewolucja — najmitą imperialistów USA i Ententy. Rola imperializmu amerykańskiego w organizowaniu interwencji. W. Lenina „List do robotników amerykańskich".

Partia komunistyczna mobilizuje naród radziecki do wojny narodowej przeciwko interwentom i kontrrewolucji wewnętrznej. Działalność partii wśród mas. Wezwanie partii: „Wszystko dla frontu". Przekształcenie Kraju Rad w jeden obóz wojenny.

Zorganizowanie Rady Obrony Robotniczej i Chłopskiej z Leninem na czele. Utworzenie regularnej Armii Czerwonej. Wprowadzenie obowiązkowej służby wojskowej. Praca polityczna partii w szeregach Armii Czerwonej. Powołanie komisarzy wojennych. Partia komunistyczna — organizatorem robotniczo-chłopskiej Armii Czerwonej.

Utworzenie polskich pułków Armii Czerwonej.

Pierwsze sukcesy Władzy Radzieckiej w walce przeciwko kontrrewolucji wewnętrznej i interwencji zbrojnej państw obcych. Bohaterska obrona Carycyna i jej znaczenie.

Przygotowanie Kraju Rad do długotrwałej wojny. Wzrost liczebny Armii Czerwonej. Zorganizowanie zaplecza dla potrzeb frontu. Jedność frontu i zaplecza w Republice Radzieckiej. Polityka komunizmu wojennego i jej istota. Zwrot średniego chłopstwa w stronę Władzy Radzieckiej. Artykuł Lenina „Cenne wyznania Pitirima Sorokina".

2. Klęska wojenna Niemiec. Rewolucja w Niemczech. Utworzenie III Międzynarodówki. VIII Zjazd Partii

Sytuacja międzynarodowa w końcu 1918 r. Klęska wojenna Niemiec. Rewolucja w Niemczech i jej znaczenie dla Rosji Radzieckiej. Zdradziecka rola niemieckiej socjaldemokracji. Wypędzenie okupantów niemieckich z Ukrainy i Białorusi. Walka o uwolnienie Zakaukazia od interwentów i białogwardzistów. Walka o Władzę Radziecką w krajach nadbałtyckich.

Przypływ fali rewolucyjnej w Europie i utworzenie partii komunistycznych.

Powstanie KPRP.

Utworzenie III — Komunistycznej Międzynarodówki. I Kongres Międzynarodówki Komunistycznej. W. Lenin — założycielem Międzynarodówki Komunistycznej. Kierownicza rola RKP(b) w Międzynarodówce Komunistycznej.

VIII Zjazd RKP(b). Referaty W. Lenina na zjeździe. Referat sprawozdawczy Komitetu Centralnego. Uchwalenie nowego programu partii. Walka W. Lenina przeciw oportunistycznemu stanowisku Bucharina i Piatakowa w zagadnieniach programowych. W. Lenin o hasłach partii w kwestii chłopskiej na różnych etapach rewolucji. Uchwała zjazdu w sprawie stosunku do średniego chłopstwa. Walka partii wokół zagadnień wojskowych przeciwko trockistom i „opozycji wojskowej". Uchwała zjazdu w sprawach wojskowych. Walka partii przeciw antypartyjnej grupie Sapronowa-Osińskiego. Uchwała zjazdu w sprawie budownictwa partyjnego i radzieckiego. Historyczne znaczenie VIII Zjazdu Partii.

3. Wzmożenie się interwencji. Blokada Kraju Rad. Wyprawa Kołczaka i jego rozgromienie. Wyprawa Denikina i jego rozgromienie. Trzymiesięczny okres wytchnienia. IX Zjazd Partii

Wzmożenie się interwencji ze strony Anglii, Francji, Stanów Zjednoczonych i innych państw imperialistycznych oraz zaostrzenie się wojny domowej po klęsce wojennej Niemiec. Udział burżuazyjno-obszarniczej Polski w interwencji. Blokada Rosji Radzieckiej. Wyprawa Kołczaka. W. Lenina — „Tezy KC RKP(b) w związku z sytuacją na „Froncie Wschodnim". Konspiracyjna działalność komunistów na zapleczu Kołczaka. Partyzantka na Syberii w okresie wojny z Kołczakiem i interwentami japońskimi. Wyprawa Judenicza na Piotrogród. Rozgromienie amerykańsko-angielskiej interwencji na północy Kraju Radzieckiego. Rozgromienie Kołczaka. Klęska pierwszej wyprawy Ententy. „List do robotników i chłopów w związku ze zwycięstwem nad Kołczakiem" — W. Lenina. Działalność partyjna na froncie i na zapleczu w okresie wojny domowej. Subotniki. Artykuł W. Lenina „Wielka inicjatywa". Wyprawa Denikina. Sytuacja na froncie południowym latem i jesienią 1919 r. Wezwanie W. Lenina: „Wszyscy do walki z Denikinem". Przyjęcie przez Komitet Centralny stalinowskiego planu rozgromienia Denikina i realizacja tego planu. Ofensywa Judenicza na Piotrogród i jego rozgromienie. Klęska drugiej wyprawy Ententy. „List do robotników i chłopów Ukrainy w związku ze zwycięstwami nad Denikinem" — W. Lenina.

Chwilowe wytchnienie po rozgromieniu Denikina. Artykuł W. Lenina: „Ekonomika i polityka w epoce dyktatury proletariatu".

IX Zjazd RKP(b). Referat sprawozdawczy W. Lenina o politycznej działalności KC. Uchwała zjazdu o jednolitym planie gospodarczym kraju. Plan elektryfikacji Rosji Radzieckiej i jego znaczenie. Uchwała zjazdu o związkach zawodowych. Walka partii z antypartyjną „grupą demokratycznego centralizmu". Historyczne znaczenie IX Zjazdu Partii.

Sytuacja międzynarodowa i zadania Międzynarodówki Komunistycznej. Praca W. Lenina „Dziecięca choroba „lewicowości" w komunizmie". Dalsze opracowanie przez W. Lenina zagadnień strategii i taktyki światowego ruchu komunistycznego. Międzynarodowe znaczenie rewolucji rosyjskiej i historycznego doświadczenia partii bolszewickiej.

Wzrost światowego ruchu robotniczego i rewolucyjnego. II Kongres Międzynarodówki Komunistycznej. Tezy W. Lenina w kwestii agrarnej i narodowo-kolonialnej.

4. **Najazd burżuazji polskiej na Kraj Rad. Najście generała Wrangla. Fiasko planu Piłsudskiego. Rozgromienie Wrangla. Koniec interwencji**

Leninowska ocena charakteru państwa polskiego. Pokojowe propozycje Rządu Radzieckiego wobec Polski. Najazd burżuazji i obszarnictwa Polski na Republikę Radziecką. Okupacja części Ukrainy przez wojska Piłsudskiego. Wezwanie W. Lenina: „Wszystko dla wojny, wszystko dla zwycięstwa". Tezy KC Partii: „Polski front a nasze zadania". Mobilizacja partii. Walka międzynarodowego proletariatu przeciwko antyradzieckiej interwencji.

Walka proletariatu polskiego pod kierownictwem KPRP przeciwko kontrrewolucyjnej antyradzieckiej interwencji.

Powstanie Polskiego Komitetu Rewolucyjnego w Białymstoku. Najazd Wrangla. Odezwa KC: „Przeciwko baronowi Wranglowi". Kontrofensywa Armii Czerwonej na całym froncie. Zawarcie pokoju z Polską. Rozgromienie Wrangla. Klęska trzeciej wyprawy Ententy. Wypędzenie japońskich i amerykańskich interwentów z Dalekiego Wschodu. Koniec interwencji zbrojnej państw obcych i wojny domowej.

5. **Jak i dlaczego Kraj Rad pokonał zjednoczone siły angielsko-farncusko-japońsko-polskiej interwencji i burżuazyjno-obszarniczo-białogwardyjskiej kontrrewolucji w Rosji?**

Przyczyny zwycięstwa i źródła siły Armii Czerwonej. Słuszność polityki Władzy Radzieckiej i bezgraniczne poparcie jej przez narody Rosji. Wierność Armii Czerwonej dla swojego narodu. Masowe bohaterstwo żołnierzy Armii Czerwonej. Cechy charakterystyczne Armii Czerwonej. Trwałość radzieckiego zaplecza podczas wojny. Wojskowo-polityczny sojusz klasy robotniczej i chłopstwa. Umocnienie się braterskiego sojuszu i przyjaźni między narodami Kraju Radzieckiego.

Partia komunistyczna — inspiratorem i organizatorem zwycięstw narodu radzieckiego nad interwencją zbrojną państw obcych i białogwardzistami.

Kierownicza rola Partii Komunistycznej na froncie i na zapleczu. Rola radzieckich dowódców wojskowych. Komisarze wojskowi w Armii Czerwonej. Organizacja partyjna w walce o polityczne wychowanie Armii Czerwonej. Kierowanie przez partię walką partyzancką i nielegalną działalnością komunistów na tyłach wroga. Pomoc robotników całego świata dla narodu radzieckiego w jego walce przeciwko interwencji zbrojnej i kontrrewolucji wewnętrznej.

Kontrrewolucyjna rola eserowców, mienszewików, anarchistów i nacjonalistów. Okres wojny domowej i interwencji — okresem politycznego upadku tych partii i ostatecznego triumfu partii komunistycznej w Kraju Rad. Światowo-historyczne znaczenie zwycięstwa narodu radzieckiego nad interwentami i białogwardzistami.

TEMAT IX

PARTIA KOMUNISTYCZNA W OKRESIE PRZEJŚCIA DO POKOJOWEJ PRACY NAD ODBUDOWĄ GOSPODARKI NARODOWEJ (1921—1925)

1. **Kraj Rad po zlikwidowaniu interwencji i wojny domowej. Trudności okresu odbudowy**

Sytuacja międzynarodowa i wewnętrzna Republiki Radzieckiej po zlikwidowaniu zbrojnej interwencji państw obcych i zakończeniu wojny domowej. Ekonomiczne i polityczne trudności przejścia do okresu odbudowy. Kontrrewolucyjny bunt kronsztadzki i jego stłumienie.

2. **Dyskusja w partii w sprawie związków zawodowych. X Zjazd Partii. Klęska opozycji. Przejście do nowej polityki ekonomicznej (nep)**

Sytuacja w partii w okresie przejścia do pokojowej pracy nad odbudową gospodarki narodowej.

Dyskusja w partii o związkach zawodowych. Leninowska platforma w sprawie roli i zadań związków zawodowych. Walka partii przeciwko trockistom i innym ugrupowaniom antyleninowskim. Zespolenie się partii wokół W. Lenina. Klęska opozycji.

X Zjazd RKP(b). Sprawozdanie polityczne W. Lenina o działalności KC. Przyjęcie przez zjazd leninowskiej linii w sprawie związków zawodowych. Referat Lenina „O jedności partii". Uchwały zjazdu: „O jedności partii" i „O syndykalistycznym i anarchistycznym odchyleniu w naszej partii". Jedność partii — głównym warunkiem jej siły i potęgi.

Referat W. Lenina i uchwały zjazdu o przejściu od systemu repartycji żywnościowych do podatku żywnościowego. Przejście do nowej polityki ekonomicznej. Zapewnienie trwałego sojuszu klasy robotniczej z chłopstwem dla budownictwa socjalizmu — podstawowym zadaniem nepu. Praca W. Lenina „O podatku żywnościowym". Istota i międzynarodowe znaczenie nepu.

Twórcze zastosowanie leninowskich założeń nepu w Polsce Ludowej w nowych warunkach historycznych.

Walka partii przeciwko wypaczeniu istoty nepu przez trockistów i inne antypartyjne ugrupowania. Referat J. Stalina i uchwały zjazdu w kwestii narodowej.

Historyczne znaczenie X Zjazdu Partii.

3. Pierwsze wyniki nepu. XI Zjazd Partii. Utworzenie Związku SRR. Choroba W. Lenina. Spółdzielczy plan Lenina. XII Zjazd Partii

Walka partii o odbudowę przemysłu i rolnictwa. Mobilizacja przez partię twórczych sił narodu do walki o wcielenie w życie leninowskiego planu budownictwa socjalizmu.

Pierwsze wyniki nepu. XI Zjazd RKP(b). Referat sprawozdawczy W. Lenina o działalności KC. Walka na zjeździe przeciwko wypaczeniu nowej polityki ekonomicznej przez oportunistów. Zagadnienie budownictwa partyjnego na zjeździe. Uchwały zjazdu. Historyczne znaczenie XI Zjazdu. Wybranie J. Stalina sekretarzem generalnym KC Partii.

Pierwszy Wszechzwiązkowy Zjazd Rad. Referat J. Stalina o utworzeniu Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. Utworzenie ZSRR.

Ostatnie przemówienie i artykuły W. Lenina. Leninowski plan zbudowania socjalizmu w ZSRR. Opracowanie przez W. Lenina naukowo uzasadnionego programu ekonomicznego przeobrażenia

zacofanej Rosji w przodujące, potężne mocarstwo socjalistyczne. W. Lenin o socjalistycznym uprzemysłowieniu kraju, o wszechstronnym rozwoju przemysłu, o elektryfikacji gospodarki narodowej, o spółdzielczym planie przeobrażenia rolnictwa na zasadach socjalistycznych, o rewolucji kulturalnej.

XII Zjazd RKP(b). Wskazania W. Lenina dla Zjazdu — „Jak zorganizować Inspekcję Robotniczo-Chłopską" (Projekt dla XII Zjazdu Partii); „Lepiej mniej, ale lepiej" i in. — podstawą obrad zjazdu. Referaty i przemówienia J. Stalina na zjeździe. Walka partii przeciwko kapitulanckiej linii trockistów i bucharinowców. Zdemaskowanie prób trockistów narzucenia partii zgubnej polityki w stosunku do chłopstwa. Uchwała zjazdu o momentach narodowych w budownictwie partyjnym i państwowym. Rozgromienie nacjonalistycznych odchyleńców oraz ich obrońców — trockistów i bucharinowców. Utworzenie CKK — IRCh (Centralna Komisja Kontroli — Inspekcja Robotniczo-Chłopska). Historyczne znaczenie XII Zjazdu Partii.

4. Walka z trudnościami przy odbudowie gospodarki narodowej. Wzmożenie się antypartyjnej działalności trockistów w związku z chorobą W. Lenina. Nowa dyskusja w partii. Klęska trockistów. Śmierć W. Lenina. Zaciąg leninowski. XIII Zjazd Partii

Sukcesy budownictwa socjalistycznego jesienią 1923 r. Trudności związane z odbudową gospodarki narodowej. Posunięcia KC Partii zmierzające do usunięcia trudności i do wzmocnienia spójni między miastem i wsią.

Wzmożenie się antypartyjnej działalności trockistów w okresie ciężkiej choroby W. Lenina. Ich ataki na linię partii i jej kierownictwo. Nowa dyskusja w partii. Walka partii przeciw trockizmowi. Klęska trockistów.

XIII Konferencja Partyjna. Referat J. Stalina o aktualnych zadaniach budownictwa partyjnego. Uchwały konferencji: „O budownictwie partyjnym"; „O wynikach dyskusji i o drobnomieszczańskim odchyleniu w partii".

Śmierć Włodzimierza Iljicza Lenina. Odezwa Plenum KC RKP(b) z 21—22 stycznia 1924 r. do partii i do wszystkich pracujących. Drugi Ogólnorosyjski Zjazd Rad. Przysięga Stalina w imieniu partii — przysięgą na wierność nakazom leninowskim.

Imię Lenina — sztandarem mas pracujących wszystkich krajów w walce o pokój, demokrację i socjalizm, o szczęśliwą przyszłość narodów. Zaciąg leninowski.

Walka partii o czystość leninowskiej nauki przeciwko próbom sfałszowania historii bolszewizmu przez Trockiego i zastąpienia leninizmu trockizmem. Praca J. Stalina „O podstawach leninizmu“, jej historyczne znaczenie w dziele ideologicznego rozgromienia trockizmu, obrony, uzasadnienia i rozwinięcia leninizmu.

XIII Zjazd RKP(b). Uchwały zjazdu w sprawie umocnienia spójni między klasą robotniczą i chłopstwem. Zjazd o zadaniach dalszego wzmocnienia kierowniczej roli partii w systemie dyktatury proletariatu i o wzmożeniu pracy wewnątrzpartyjnej. Potępienie przez zjazd trockizmu i zatwierdzenie rezolucji uchwalonych na XIII Konferencji Partyjnej. Referat Stalina „O wynikach XIII Zjazdu“. Historyczne znaczenie XIII Zjazdu Partii.

5. **Związek Radziecki pod koniec okresu odbudowy. Sprawa budownictwa socjalistycznego i zwycięstwa socjalizmu w Kraju Rad. „Nowa opozycja“ Zinowjewa - Kamieniewa. XIV Zjazd Partii. Nastawienie na socjalistyczne uprzemysłowienie kraju**

Sytuacja międzynarodowa i wewnętrzna ZSRR w końcowym okresie odbudowy. Sprawa budownictwa socjalistycznego i zwycięstwa socjalizmu w Kraju Rad. Walka partii komunistycznej przeciwko zdrajcom i kapitulantom o realizację leninowskiego planu zbudowania socjalizmu w ZSRR.

XIV Konferencja Partyjna i jej uchwały. Referat J. Stalina „O wynikach prac XIV Konferencji RKP(b)“.

Uzasadnienie i rozwinięcie przez J. Stalina leninowskiej nauki o możliwości zwycięstwa socjalizmu w jednym kraju.

Powstanie „nowej opozycji“ Zinowjewa-Kamieniewa. Walka partii przeciwko „nowej opozycji“ w przededniu XIV Zjazdu.

XIV Zjazd Partii — zjazdem uprzemysłowienia. Referat J. Stalina „Sprawozdanie polityczne Komitetu Centralnego na XIV Zjeździe“. Zjazd o zadaniach uprzemysłowienia kraju. Zdemaskowanie na zjeździe dwóch odchyleń w kwestii chłopskiej oraz mienszewicko-trockistowskiej istoty „nowej opozycji“. Zjazd o znaczeniu sojuszu klasy robotniczej ze średnim chłopstwem dla budownictwa socjalistycznego w ZSRR. Klęska „nowej opozycji“. Uchwała zjazdu w związku ze sprawozdaniem KC. Odezwa XIV Zjazdu do wszystkich członków leningradzkiej organizacji partyjnej. Zatwierdzenie przez zjazd statutu partii. Uchwalenie zmiany nazwy partii na Wszechzwiązkową Komunistyczną Partię (bolszewików). Historyczne znaczenie XIV Zjazdu WKP(b). Zespolenie partii pod sztandarem leninowskim wokół leninowskiego KC. Klęska trockistów i „nowej opozycji“. Praca J. Stalina „Przyczynek do zagadnień leninizmu“ i jej historyczne znaczenie.

TEMAT X

PARTIA KOMUNISTYCZNA W WALCE O SOCJALISTYCZNE UPRZEMYSŁOWIENIE KRAJU (1926—1929)

1. **Trudności w okresie socjalistycznego uprzemysłowienia i walka z nimi. Powstanie antypartyjnego bloku trockistowsko-zinowjewowskiego. Antyradzieckie wystąpienia bloku. Klęska bloku**

Walka partii bolszewickiej po XIV Zjeździe WKP(b) o socjalistyczne uprzemysłowienie kraju, o zbudowanie fundamentu społeczeństwa socjalistycznego. Trudności w okresie socjalistycznego uprzemysłowienia i walka o ich przezwyciężenie. Dalsze opracowanie przez partię leninowskiego programu socjalistycznego uprzemysłowienia ZSRR. Referat J. Stalina „O sytuacji gospodarczej Związku Radzieckiego i o polityce partii“. Radziecka metoda uprzemysłowienia kraju. Problem socjalistycznej akumulacji. Obiektywna konieczność szybkiego tempa rozwoju przemysłu. Rola socjalistycznych stosunków produkcji w zapewnieniu szybkiego rozwoju sił wytwórczych w przemyśle. Dalsze umocnienie sojuszu klasy robotniczej i chłopstwa — ważnym czynnikiem sukcesów socjalistycznej industrializacji.

Twórcze zastosowanie w warunkach Polski Ludowej leninowskiej teorii socjalistycznego uprzemysłowienia i doświadczeń KPZR.

Próby obcych imperialistów udaremnienia uprzemysłowienia ZSRR. Zerwanie przez Anglię stosunków dyplomatycznych i handlowych ze Związkiem Radzieckim.

Próby zorganizowania koalicji antyradzieckiej i udział w niej polskiej burżuazji.

Walka ZSRR przeciwko prowokacyjnym wypadom imperialistów i ich agentów. Konieczność wzmożenia zdolności obronnej Kraju Rad.

Walka partii przeciw antypartyjnemu blokowi trockistowsko-zinowjewowskiemu. XV Konferencja Partyjna i jej uchwały. VII rozszerzone Plenum KWMK i jego uchwały.

Referat J. Stalina „Raz jeszcze o socjaldemokratycznym odchyleniu w naszej partii". Zaostrzenie się walki wewnątrzpartyjnej w 1927 r.

Dyskusja w partii w przededniu XV Zjazdu WKP(b). Wyniki dyskusji. Klęska antypartyjnego bloku trockistowsko-zinowjewowskiego. Antyradzieckie wystąpienie trockistów. Wykluczenie z partii przywódców bloku trockistowsko-zinowjewowskiego.

2. Sukcesy socjalistycznego uprzemysłowienia. Nienadążanie rolnictwa. XV Zjazd Partii. Kurs na kolektywizację rolnictwa. Rozgromienie bloku trockistowsko-zinowjewowskiego. Dwulicowość polityczna

Sukcesy socjalistycznego uprzemysłowienia kraju w końcu 1927 r. Wzrost ciężaru gatunkowego przemysłu socjalistycznego w gospodarce narodowej. Wyparcie kapitału prywatnego z handlu. Szybkie tempo wzrostu ciężkiego przemysłu socjalistycznego. Nienadążanie rolnictwa i jego przyczyny. Zaostrzenie się sprzeczności między rozwijającymi się siłami wytwórczymi kraju a starymi stosunkami produkcji w rolnictwie. Obiektywna konieczność przejścia od drobnej, indywidualnej gospodarki chłopskiej do wielkiej gospodarki socjalistycznej.

XV Zjazd WKP(b) — zjazdem kolektywizacji. Referat J. Stalina „Sprawozdanie polityczne Komitetu Centralnego na XV Zjeździe". Kurs partii na kolektywizację rolnictwa. Uchwały zjazdu w związku ze sprawozdaniem KC o dyrektywach w sprawie opracowania pierwszego pięcioletniego planu rozwoju gospodarki narodowej ZSRR i o pracy na wsi. Wykorzystanie przez partię prawa planowego, proporcjonalnego rozwoju socjalistycznej gospodarki narodowej. Rozgromienie bloku trockistowsko-zinowjewowskiego. Wykluczenie z partii aktywnych działaczy bloku trockistowsko-zinowjewowskiego i grupy „centralizmu demokratycznego". Wyrodzenie się trockistów w wyzutą z zasad bandę politycznych dwulicowców, śmiertelnych wrogów narodu. Historyczne znaczenie XV Zjazdu.

3. Ofensywa przeciwko kułactwu. Antypartyjna grupa Bucharina-Rykowa. Uchwalenie pierwszej pięciolatki. Współzawodnictwo socjalistyczne. Początek masowego ruchu kołchozowego

Trudności gospodarcze w kraju w 1928 r. Próby kułactwa zmierzające do udaremnienia realizacji państwowego planu skupu zboża. Zaostrzenie się walki klasowej na wsi. Przejście partii do

zdecydowanej ofensywy przeciw kułactwu. Szkodnicza działalność burżuazyjnych specjalistów w przemyśle i w transporcie. Polityczne cele szkodników. Sprawa szachtyńska i płynące z niej wnioski. Problem przygotowania kadr radzieckich. Apel KC Partii w sprawie samokrytyki. Znaczenie hasła partii o krytyce i samokrytyce.

Lipcowe Plenum KC z 1928 r. Ocena przez Stalina perspektyw rewolucji w Polsce.

Walka partii przeciwko antypartyjnej grupie bucharinowców. Listopadowe Plenum KC WKP(b) z 1928 r. i jego uchwały. Referat J. Stalina na Plenum KC „O industrializacji kraju i o prawicowym odchyleniu w WKP(b)". Walka partii przeciwko prawicowym i „lewicowym" kapitulantom. Odchylenie jako główne niebezpieczeństwo. Zdemaskowanie przez Komitet Centralny Partii spisku prawicowych oportunistów i trockistów.

Połączone kwietniowe Plenum KC i CKK WKP(b) w 1929 r. Referat J. Stalina „O odchyleniu prawicowym w WKP(b)". Zdemaskowanie prawicowych kapitulantów jako restauratorów kapitalizmu, jako wrogów leninizmu. Uchwały listopadowego Plenum KC WKP(b) z 1929 r. „O niedającej się pogodzić propagandzie poglądów prawicowych kapitulantów z ich przynależnością do partii".

Próby wciągnięcia ZSRR do wojny podejmowane przez zewnętrznych wrogów Władzy Radzieckiej, opierających się o kapitulancką i dywersyjną działalność prawicowców. Sprowokowanie przez imperialistów konfliktu między Chinami a ZSRR latem 1929 r. Rozgromienie chińskich militarystów przez Armię Czerwoną. Zawarcie porozumienia z Chinami w sprawie Kolei Daleko-Wschodniej. Wznowienie stosunków dyplomatycznych i handlowych między ZSRR a Anglią.

XVI Konferencja WKP(b). Uchwalenie przez konferencję pierwszego pięcioletniego planu rozwoju gospodarki narodowej. Podstawowe zadania pierwszej pięciolatki. Wezwanie przez konferencję wszystkich ludzi pracy do rozwijania współzawodnictwa socjalistycznego.

Walka partii o wykonanie pierwszego pięcioletniego planu socjalistycznej przebudowy ZSRR. Rok 1929 — rokiem wielkiego przełomu. Ogromne sukcesy socjalizmu w przemyśle. Pierwsze poważne osiągnięcia w rolnictwie. Zwrot średniaka w stronę kołchozów, początek masowego ruchu kołchozowego.

Wpływ sukcesów budownictwa socjalizmu na walkę mas pracujących całego świata i Polski.

TEMAT XI

PARTIA KOMUNISTYCZNA W WALCE O KOLEKTYWIZACJĘ ROLNICTWA (1930—1934)

1. Sytuacja międzynarodowa w latach 1930—1934. Kryzys ekonomiczny w krajach kapitalistycznych. Podbój Mandżurii przez Japonię. Dojście faszystów do władzy w Niemczech. Dwa ogniska wojny

Światowy kryzys ekonomiczny i jego właściwości. Spadek produkcji przemysłowej w krajach kapitalistycznych. Rozwój gospodarki narodowej w ZSRR. Zaostrzenie się sprzeczności w krajach kapitalistycznych. Stosunki między ZSRR a państwami kapitalistycznymi. Próby zmowy imperialistów przeciwko ZSRR.

Antyradziecka polityka rządu sanacyjnego w Polsce. KPP na czele mas ludowych w walce przeciwko imperialistycznej polityce faszystowskiego rządu.

Okupacja Mandżurii przez Japonię. Plany militarystów japońskich podboju Chin Północnych i Radzieckiego Dalekiego Wschodu. Powstanie pierwszego ogniska wojny na Dalekim Wschodzie. Zaostrzenie się sprzeczności kapitalistycznych w Europie. Dojście faszystów do władzy w Niemczech. Zdradziecka rola przywódców niemieckiej socjaldemokracji. Powstanie drugiego ogniska wojny w centrum Europy.

Walka ZSRR o pokój. Umocnienie obronności Kraju Rad.

2. Przejście od polityki ograniczania żywiołów kułackich do polityki likwidacji kułactwa jako klasy. Walka z wypaczeniami polityki partii w ruchu kołchozowym. Ofensywa na całym froncie przeciw elementom kapitalistycznym. XVI Zjazd Partii

Masowe wstępowanie chłopów do kołchozów w latach 1929—1930. Przejście partii na bazie powszechnej kolektywizacji od polityki ograniczania do polityki likwidacji kułactwa jako klasy. Walka partii z oportunistycznym wypaczeniem istoty polityki likwidacji kułactwa jako klasy na bazie powszechnej kolektywizacji.

Dalsze rozwinięcie przez partię leninowskiej teorii kolektywizacji rolnictwa i jej realizacja.

Prace Stalina: „W kwestii polityki agrarnej w ZSRR", „W kwestii polityki likwidacji kułactwa jako klasy". Uchwała

KC WKP(b) z 5 stycznia 1930 r. „O tempie kolektywizacji i środkach pomocy państwa dla budownictwa kołchozowego". Rola klasy robotniczej w przeprowadzeniu kolektywizacji rolnictwa i likwidacji kułactwa jako klasy. Walka KC Partii z wypaczaniem linii partii w budownictwie kołchozowym. Artykuły J. Stalina: „Zawrót głowy od sukcesów", „W odpowiedzi towarzyszom kołchoźnikom". Uchwała KC WKP(b) z 15 marca 1930 r. „O walce z wypaczeniami linii partyjnej w ruchu kołchozowym".

Swoistość i historyczne znaczenie głębokiego przewrotu rewolucyjnego, jaki dokonał się na wsi radzieckiej. Zastąpienie starych kapitalistycznych stosunków produkcji na wsi nowymi, uspołecznionymi stosunkami. Umocnienie sojuszu klasy robotniczej i chłopstwa. Międzynarodowe znaczenie doświadczeń KPZR w realizacji kolektywizacji rolnictwa.

Twórcze zastosowanie w warunkach Polski Ludowej leninowskiej teorii kolektywizacji i doświadczeń walki KPZR o jej realizację.

XVI Zjazd Partii — zjazdem rozwiniętej ofensywy socjalizmu na całym froncie. Referat J. Stalina „Sprawozdanie polityczne Komitetu Centralnego na XVI Zjeździe WKP(b)". Pogłębienie się światowego kryzysu kapitalizmu. Sytuacja międzynarodowa ZSRR. Rozwój budownictwa socjalistycznego i umocnienie się wewnętrznej sytuacji ZSRR. Ofensywa socjalizmu na całym froncie. Uchwała zjazdu o wykonaniu planu pięcioletniego w ciągu czterech lat. Wyższość radzieckiego systemu gospodarki nad systemem kapitalistycznym. Wkroczenie ZSRR w okres socjalizmu. Najbliższe zadania partii w dziedzinie budownictwa wewnątrzpartyjnego. Uchwały zjazdu podjęte na podstawie sprawozdania KC. Historyczne znaczenie XVI Zjazdu.

Dalsze rozwijanie socjalistycznej ofensywy po XVI Zjeździe Partii. Zaostrzenie się walki klasowej w kraju.

3. Kurs na rekonstrukcję wszystkich gałęzi gospodarki narodowej. Rola techniki. Dalszy wzrost ruchu kołchozowego. Wydziały polityczne przy stacjach maszynowo-traktorowych. Wyniki wykonania pięciolatki w ciągu czterech lat. Zwycięstwo socjalizmu na całym froncie. XVII Zjazd Partii

Dalsze sukcesy w dziedzinie uprzemysłowienia kraju i kolektywizacji rolnictwa. Nastawienie partii na rekonstrukcję wszystkich gałęzi gospodarki narodowej na bazie nowoczesnej techniki. Hasło partii: „Technika w okresie rekonstrukcji decyduje o wszy-

stkim". Troska partii o wychowanie nowej, radzieckiej inteligencji wytwórczo-technicznej. Praca J. Stalina „O zadaniach działaczy gospodarczych".

Zdemaskowanie trockistowskiej kontrabandy w zagadnieniach historii partii. J. Stalin: „O pewnych zagadnieniach historii bolszewizmu". List do redakcji czasopisma „Proletarskaja Rewolucja".

XVII Konferencja WKP(b) i jej uchwały.

Dalszy wzrost ruchu kołchozowego w latach 1931—1932. Główne braki w pracy kołchozów. Walka partii o organizacyjno-gospodarcze umocnienie kołchozów. Styczniowe połączone Plenum KC i CKK WKP(b) w 1933 r. i jego uchwały. J. Stalin — „Wyniki pierwszej pięciolatki". „O pracy na wsi". Uchwała plenum KC i CKK WKP(b) o organizacji wydziałów politycznych przy ośrodkach maszynowo-traktorowych i sowchozach. Pierwszy wszechzwiązkowy zjazd kołchoźników — przodowników pracy i jego znaczenie.

XVII Zjazd Partii — zjazdem zwycięzców. Referat sprawozdawczy J. Stalina o działalności KC WKP(b). Zaostrzenie się kryzysu światowego kapitalizmu i gorączkowe przygotowania do wojny w szeregu krajów, zwłaszcza w Niemczech. Polityka zagraniczna ZSRR. Pomyślny rozwój gospodarki narodowej w ZSRR. Zadania partii w dziedzinie budownictwa socjalistycznego. Zagadnienia ideowo-politycznego i organizacyjnego kierownictwa partii. Zadanie podniesienia poziomu ideologiczno-teoretycznego członków partii. Walka z przeżytkami kapitalizmu w świadomości ludzi. Konieczność wzmożenia czujności rewolucyjnej.

Uchwała zjazdu w sprawie drugiego pięcioletniego planu rozwoju gospodarki narodowej. Podstawowe zadania polityczne i gospodarcze drugiej pięciolatki.

Uchwała zjazdu w sprawie budownictwa partyjnego i państwowego. Uchwalenie nowego statutu partii. Historyczne znaczenie XVII Zjazdu.

4. Wyrodzenie się bucharinowców w dwulicowców politycznych. Wyrodzenie się trockistowskich dwulicowców w białogwardyjską bandę morderców i szpiegów. Nikczemne zamordowanie S. M. Kirowa. Środki przedsięwzięte przez partię w celu wzmocnienia czujności bolszewików

Sukcesy budownictwa socjalistycznego w ZSRR po XVII Zjeździe Partii. Listopadowe plenum KC WKP(b) w 1934 r. i jego uchwały.

Wyrodzenie się bucharinowców w dwulicowców politycznych. Wyrodzenie się trockistowskich dwulicowców w białogwardyjską bandę szpiegów, dywersantów i morderców. Nikczemne zamordowanie S. M. Kirowa przez zjednoczoną trockistowsko-bucharinowską bandę najemników faszyzmu.

List KC WKP(b) do organizacji partyjnych, wskazujący na konieczność położenia kresu polityce beztroski, wzmożenia czujności rewolucyjnej oraz głębokiego studiowania historii partii bolszewickiej. Czystka w szeregach partyjnych w latach 1933—1934 i jej znaczenie. Uporządkowanie gospodarki partyjnej. Kontrola dokumentów partyjnych i wymiana starych dokumentów partyjnych na nowe. Oczyszczenie szeregów partyjnych od dwulicowców, obcych, wrogich i przypadkowych elementów. Wznowienie przyjmowania nowych członków do partii i umocnienie jej szeregów. Dalsze zespolenie się partii pod sztandarem leninizmu.

TEMAT XII

PARTIA KOMUNISTYCZNA W WALCE O ZAKOŃCZENIE BUDOWNICTWA SPOŁECZEŃSTWA SOCJALISTYCZNEGO. WPROWADZENIE NOWEJ KONSTYTUCJI (1935—1937)

1. Sytuacja międzynarodowa w latach 1935—1937. Chwilowe złagodzenie kryzysu ekonomicznego. Początek nowego kryzysu ekonomicznego. Podbój Abisynii przez Włochy. Interwencja niemiecko-włoska w Hiszpanii. Wtargnięcie Japonii do Chin Środkowych. Początek drugiej wojny imperialistycznej

Sytuacja międzynarodowa w latach 1935—1937. Początek nowego kryzysu ekonomicznego w krajach kapitalistycznych. Zaostrzenie się sprzeczności między krajami imperialistycznymi. Wzrost agresywności państw faszystowskich. Antynarodowa polityka rządu sanacyjnego w Polsce — współdziałającego z agresorami. Walka KPP w obronie niepodległości Polski o sojusz ze Związkiem Radzieckim. Nowe ogniska wojenne. Napaść faszystowskich Włoch na Abisynię i ujarzmienie jej. Jednostronne zerwanie traktatu wersalskiego przez Niemcy faszystowskie. Interwencja Niemiec i Włoch przeciwko Republice Hiszpańskiej. Zabór Austrii przez Niemcy. Wtargnięcie imperialistów japońskich

do Chin Środkowych. Cecha charakterystyczna nowej wojny imperialistycznej. Rola angielsko-francusko-amerykańskiego imperializmu w rozpętywaniu wojny. Utworzenie „bloku antykomunistycznego" złożonego z Niemiec, Włoch, Japonii i jego istota.

Walka ZSRR o jednolity front państw demokratycznych przeciwko agresji faszystowskiej i wojnie. Przystąpienie ZSRR do Ligi Narodów. Wzrost wpływów międzynarodowych ZSRR. Umocnienie obronności ZSRR. Odpowiedź J. Stalina propagandziście Iwanowowi.

2. Dalszy wzrost przemysłu i rolnictwa w ZSRR. Przedterminowe wykonanie drugiej pięciolatki. Rekonstrukcja rolnictwa i zakończenie kolektywizacji. Znaczenie kadr. Ruch stachanowski. Wzrost dobrobytu mas ludowych. Wzrost poziomu kultury ludowej. Siła rewolucji radzieckiej

Nowe osiągnięcia socjalizmu w ZSRR. Wzrost i umocnienie potęgi gospodarczej i obronnej kraju. Przedterminowe wykonanie drugiego planu pięcioletniego. Sukcesy w dziedzinie rekonstrukcji przemysłu i rolnictwa ZSRR. Rozwój rolnictwa, zakończenie kolektywizacji. Rola socjalistycznych stosunków produkcji w rozwoju rolnictwa. Hasło partii: „Kadry decydują o wszystkim". Przemówienie J. Stalina na uroczystości promowania akademików Armii Czerwonej.

Powstanie i rozwój ruchu stachanowskiego. Pierwsza wszechzwiązkowa narada stachanowców, przemówienie J. Stalina. Zadania i historyczne znaczenie ruchu stachanowskiego. Dalsze umocnienie ustroju kołchozowego. Drugi wszechzwiązkowy zjazd kołchoźników — przodowników pracy. Uchwalenie Statutu Artelu Rolnego.

Dalszy wzrost dobrobytu i kultury mas pracujących. Rewolucja kulturalna w ZSRR. Rozkwit kultury narodów ZSRR — narodowej w formie i socjalistycznej w treści. Siła i niezwyciężoność rewolucji radzieckiej.

3. VIII Zjazd Rad. Uchwalenie nowej Konstytucji ZSRR

Lutowe Plenum KC WKP(b) z 1935 roku o zmianach w Konstytucji. VIII Zjazd Rad ZSRR o zmianie Konstytucji. Opracowanie przez Komisję Konstytucyjną projektu nowej Konstytucji. Ogólnonarodowa dyskusja nad projektem Konstytucji.

Nadzwyczajny VIII Wszechzwiązkowy Zjazd Rad. Referat J. Stalina „O projekcie Konstytucji Związku SRR". Uchwalenie Konstytucji — Konstytucji zwycięskiego socjalizmu i rozwiniętej demokracji. Dalsze umocnienie państwa socjalistycznego, utrwalenie sojuszu robotniczo-chłopskiego i przyjaźni narodów ZSRR. Epokowe znaczenie nowej Konstytucji. Znaczenie zbudowania socjalizmu w ZSRR i nowej Konstytucji Państwa Radzieckiego dla mas pracujących Polski walczących z faszyzmem. Konstytucja ZSRR — wzorem dla Polski i innych krajów budujących socjalizm.

Wkroczenie ZSRR w nowy etap rozwoju — w etap zakończenia budownictwa społeczeństwa socjalistycznego i stopniowego przechodzenia do społeczeństwa komunistycznego.

Zbudowanie socjalizmu w ZSRR — rezultatem wykonania nakazów Lenina, wielkiej organizującej i kierowniczej działalności partii komunistycznej, jej mądrego kierownictwa, rezultatem bohaterskiej pracy robotników, chłopów i inteligencji popierających jednomyślnie politykę partii.

4. Likwidacja resztek bucharinowsko-trockistowskich szpiegów, szkodników, zdrajców ojczyzny. Przygotowanie do wyborów do Rady Najwyższej ZSRR. Nastawienie partii na szeroką demokrację wewnątrzpartyjną. Wybory do Rady Najwyższej ZSRR

Nowe fakty przestępczej działalności bandy bucharinowsko-trockistowskiej. Procesy sądowe prawicowo-trockistowskiego bloku. Przyjęcie z aprobatą przez naród radziecki wyroku sądu radzieckiego wydanego na bandę trockistowską.

Lutowo-marcowe Plenum KC WKP(b) z 1937 r. i jego uchwały. Referat J. Stalina „O brakach w pracy partyjnej i o środkach likwidacji trockistowskich i innych dwulicowców". Hasło partii w sprawie przyswojenia zasad bolszewizmu i politycznego wychowania kadr. Środki zmierzające do wzmożenia czujności rewolucyjnej. Uchwały Plenum KC w sprawie przygotowania organizacji partyjnych do wyborów do Rady Najwyższej ZSRR i reorganizacji pracy partyjno-politycznej. Nastawienie partii na rozszerzenie demokracji wewnątrzpartyjnej.

Wprowadzenie nowej Konstytucji ZSRR. Całkowita demokratyzacja systemu wyborczego. Wzmożenie się aktywności politycznej mas pracujących.

Praca partii nad przygotowaniem wyborów do Rady Najwyższej ZSRR. Odezwa KC WKP(b) z dn. 7 grudnia 1937 r. do wszystkich wyborców. Przemówienie J. Stalina na przedwyborczym zebraniu wyborców Stalinowskiego Okręgu Wyborczego miasta Moskwy w dniu 11 grudnia 1937 r.

Wybory do Rady Najwyższej ZSRR. Zwycięstwo wyborcze bloku komunistów i bezpartyjnych w wyborach — triumfem leninowskiej polityki partii.

TEMAT XIII

PARTIA KOMUNISTYCZNA W WALCE O ZAKOŃCZENIE BUDOWNICTWA SOCJALISTYCZNEGO I STOPNIOWE PRZECHODZENIE DO KOMUNIZMU W LATACH PRZEDWOJENNYCH (1938 — czerwiec 1941)

1. **Sytuacja międzynarodowa w latach 1938—1939. Kryzys ekonomiczny w krajach kapitalistycznych. Zaostrzenie się międzynarodowej sytuacji politycznej. Załamanie się powojennego systemu traktatów pokojowych. Pokojowa polityka ZSRR. Dalsze umocnienie ekonomicznej i wojskowej potęgi Związku Radzieckiego**

Sytuacja ekonomiczna w krajach kapitalistycznych. Nowy kryzys ekonomiczny w Stanach Zjednoczonych, Anglii, Francji i w szeregu innych krajów kapitalistycznych. Cechy szczególne tego kryzysu. Dalsze przestawienie ekonomiki na tory wojenne w Japonii, Niemczech i we Włoszech.

Wzmożenie się walki imperialistów o nowy podział świata, sfery wpływów i o kolonie w drodze działań wojennych.

Zaostrzenie się międzynarodowej sytuacji politycznej. Załamanie się systemu powojennych traktatów pokojowych. Nowa wojna imperialistyczna i jej cechy charakterystyczne. Wojenny blok Niemiec, Włoch i Japonii. Polityka „nieinterwencji" i pobłażania agresji niemieckiej ze strony rządów Anglii, Francji, Stanów Zjednoczonych; ich dążenie do skierowania agresji faszyzmu niemieckiego i militaryzmu japońskiego przeciw ZSRR. Rola rządu sanacyjnego w Polsce w przygotowaniu agresji przeciw ZSRR. Konsekwentne realizowanie przez Związek Radziecki polityki zachowania pokoju. Umocnienie wojskowej i ekonomicznej potęgi Państwa Radzieckiego, wzrost zdolności bojowej Armii Czerwonej

i Marynarki Wojennej. Zacieśnienie więzi z masami pracującymi wszystkich krajów zainteresowanych w utrzymaniu pokoju i przyjaźni między narodami.

2. **Walka partii o wzmocnienie hartu ideologicznego i politycznego naszych kadr. Ukazanie się podręcznika: „Historia Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików). Krótki Kurs". XVIII Zjazd Partii. Trzeci plan pięcioletni**

Dalsze sukcesy budownictwa socjalistycznego w ZSRR i wzrost aktywności politycznej mas. Konieczność wzmocnienia hartu ideologicznego i politycznego działaczy partyjnych i państwowych.

Ukazanie się podręcznika „Historia Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików). Krótki Kurs". Uchwała KC WKP(b) „W sprawie propagandy partyjnej w związku z ukazaniem się „Krótkiego Kursu Historii WKP(b)". Zadania organizacji partyjnej w dziedzinie komunistycznego wychowania narodu radzieckiego — w duchu radzieckiego patriotyzmu i proletariackiego internacjonalizmu.

XVIII Zjazd WKP(b). Nakreślenie przez zjazd programu dalszego rozwoju społeczeństwa radzieckiego drogą zakończenia budownictwa socjalizmu i stopniowego przechodzenia do społeczeństwa komunistycznego.

Sytuacja międzynarodowa i polityka zagraniczna Związku Radzieckiego. Sytuacja wewnętrzna ZSRR. Podstawowe zadania ekonomiczne ZSRR. Siły napędowe społeczeństwa radzieckiego — jedność moralno-polityczna społeczeństwa, przyjaźń narodów ZSRR, patriotyzm radziecki.

Dalsze umocnienie WKP(b). Całkowite zwycięstwo generalnej linii partii. Zadania partii w dziedzinie doboru, wysuwania i rozmieszczania kadr. Zadania propagandy partyjnej i wychowania członków partii i działaczy partyjnych w duchu marksizmu-leninizmu. J. Stalin o niektórych teoretycznych zagadnieniach marksizmu-leninizmu: o konieczności wzmocnienia państwa socjalistycznego w warunkach otoczenia kapitalistycznego, o możliwości zbudowania komunizmu w ZSRR, o inteligencji radzieckiej i jej roli w walce o zwycięstwo komunizmu.

Uchwalenie Trzeciego Pięcioletniego Planu Rozwoju Gospodarki Narodowej ZSRR. Decydujące znaczenie komunistycznego wychowania mas pracujących w warunkach zakończenia budow-

nictwa socjalizmu i stopniowego przechodzenia do komunizmu. Uchwalenie nowego statutu WKP(b). Historyczne znaczenie XVIII Zjazdu.

3. Rozpętanie drugiej wojny światowej. Środki przedsięwzięte przez partię w celu przygotowania kraju do aktywnej obrony. XVIII Konferencja WKP(b)

Sytuacja międzynarodowa Związku Radzieckiego w latach 1939—1941. Walka ZSRR przeciwko agresji faszystowskiej.

Popieranie przez anglo-francuskich i amerykańskich imperialistów militaryzmu niemieckiego i agresji hitlerowskiej oraz ich dążenie do skierowania tej agresji przeciwko ZSRR i krajom słowiańskim — Czechosłowacji i Polsce. Odrodzenie niemieckiego potencjału wojennego przy pomocy monopoli amerykańskich. Angielsko-francusko-radzieckie rokowania w 1939 r. i zerwanie ich przez anglo-francuskich imperialistów. Odrzucenie przez rząd polski zaofiarowanej przez rząd radziecki w obliczu groźby agresji hitlerowskiej pomocy dla narodu polskiego. Radziecko-niemiecki pakt o nieagresji i jego znaczenie dla ZSRR.

Rozpętanie drugiej wojny światowej. Napaść faszystowskich Niemiec na Polskę. Przystąpienie Anglii i Francji do wojny. Kapitulacja Francji. Podbój Jugosławii i Grecji przez Niemcy i Włochy.

Przyczyny i charakter drugiej wojny światowej. Druga wojna światowa wynikiem drugiego etapu rozwoju ogólnego kryzysu światowego systemu kapitalistycznego.

Walka ZSRR o umocnienie bezpieczeństwa jego granic. Utworzenie „frontu wschodniego". Wyzwolenie przez Armię Czerwoną Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi. Umowy o wzajemnej pomocy między ZSRR a krajami nadbałtyckimi. Prowokacyjna napaść Finlandii na ZSRR. Wojna radziecko-fińska w latach 1939—1940. Radziecko-fiński traktat pokojowy. Utworzenie Karelo-Fińskiej SRR. Przywrócenie Władzy Radzieckiej na Litwie, Łotwie i w Estonii. Zjednoczenie Besarabii z ZSRR. Zjednoczenie Północnej Bukowiny z ZSRR. Utworzenie Mołdawskiej SRR.

Walka partii i rządu radzieckiego o wszechstronne przygotowanie kraju do aktywnej obrony. Dekret Prezydium Rady Najwyższej ZSRR o przejściu na 8-godzinny dzień pracy i 7-dniowy tydzień roboczy, o zakazie samowolnego porzucania pracy przez robotników i pracowników przedsiębiorstw i urzędów. Uchwała rządu radzieckiego w sprawie przygotowania i planowego rozmieszczenia rezerw roboczych. Walka partii o dalsze umocnienie kołchozów. Uchwała KC WKP(b) i Rady Komisarzy Ludowych ZSRR o środkach ochrony uspołecznionej gospodarki kołchozowej przed uszczuplaniem społecznego areału ziemi kołchozowej. Podjęcie kroków w celu dalszego umocnienia sił zbrojnych ZSRR. Uchwalenie ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej. Ustanowienie jednoosobowego kierownictwa w Armii Czerwonej. Walka WKP(b) i rządu radzieckiego o realizację trzeciej pięciolatki.

XVIII Konferencja WKP(b). Referat G. M. Malenkowa o zadaniach organizacji partyjnych w dziedzinie przemysłu i transportu. Uchwały konferencji i ich znaczenie dla dalszego umocnienia potęgi gospodarczej i obronnej Kraju Radzieckiego.

TEMAT XIV

PARTIA KOMUNISTYCZNA W OKRESIE WIELKIEJ WOJNY NARODOWEJ ZWIĄZKU RADZIECKIEGO (czerwiec 1941—1945)

1. Zdradziecki najazd faszystowskich Niemiec na Związek Radziecki. Partia mobilizuje naród radziecki do odparcia wroga. Realizacja planu aktywnej obrony połączonej z przygotowaniem decydującej kontrofensywy wojsk radzieckich (czerwiec 1941 — jesień 1942)

Podjęcie kroków w celu dalszego umocnienia sił zbrojnych ZSRR. Uchwalenie ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Zdradziecka napaść faszystowskich Niemiec na Związek Radziecki. Przemówienie radiowe zastępcy przewodniczącego Rady Komisarzy Ludowych Związku SRR i Komisarza Ludowego Spraw Zagranicznych W. Mołotowa w dniu 22 czerwca 1941 r. Początek Wielkiej Wojny Narodowej Związku Radzieckiego przeciwko faszystowskim najeźdźcom niemieckim.

Mobilizacja przez partię komunistyczną narodu radzieckiego do walki z wrogiem. Działalność organów partyjnych i radzieckich w zakresie zabezpieczenia operacji bojowych Armii Czerwo-

nej, zorganizowania mocnego zaplecza. Utworzenie Państwowego Komitetu Obrony. Przemówienie radiowe J. Stalina z dn. 3 lipca 1941 r. Charakter i cele wojny. Zadania Armii Czerwonej i narodu radzieckiego w dziele obrony socjalistycznej ojczyzny. Przekształcenie ZSRR w jednolity obóz wojenny.

Przestawienie pracy organizacji partyjnych i radzieckich w myśl wymogów okresu wojennego. Uchwała Państwowego Komitetu Obrony o powszechnym, obowiązkowym przeszkoleniu wojskowym obywateli ZSRR. Organizacyjna działalność organów partyjnych i państwowych w dziedzinie przestawienia gospodarki narodowej na tory wojenne.

Bohaterski opór Armii Radzieckiej przeciwko ofensywie wojsk faszystowskich. Awangardowa rola komunistów na froncie. Masowe bohaterstwo żołnierzy Armii Czerwonej. Mianowanie J. Stalina Ludowym Komisarzem Obrony Związku SRR i głównodowodzącym Armii. Wzmocnienie Radzieckich Sił Zbrojnych. Reorganizacja aparatu propagandy politycznej i wprowadzenie instytucji komisarzy wojskowych w Armii Czerwonej i Marynarce Wojennej.

Utworzenie podziemnych organizacji partyjnych i komsomolskich na zapleczu wroga. Organizowanie i rozwijanie ruchu partyzanckiego. Komuniści — kierowniczym trzonem ruchu partyzanckiego. Kierowanie przez KC Partii ruchem partyzanckim.

Walka Związku Radzieckiego o utworzenie jednolitego frontu miłujących pokój narodów przeciwko faszystowskim Niemcom i ich sojusznikom.

Fiasko planów hitlerowskich obliczonych na izolację ZSRR.

Referat J. Stalina z dn. 6 listopada 1941 r. w XXIV rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej oraz przemówienie Stalina na defiladzie Armii Czerwonej w dn. 7 listopada 1941 r.

Bohaterska obrona Moskwy. Przejście wojsk radzieckich do kontrofensywy i rozgromienie wojsk niemieckich pod Moskwą. Fiasko hitlerowskiego planu błyskawicznej wojny. Wojenno-polityczne i międzynarodowe znaczenie zwycięstwa Armii Czerwonej. Ofensywa Armii Czerwonej zimą 1941/42 r. Przejściowo i stale działające czynniki decydujące o wyniku wojny.

Ofensywa wojsk niemieckich latem 1942 r. w kierunku południowo-zachodnim. Wzmożenie się niebezpieczeństwa zagrażającego ZSRR.

Organizowanie oporu przeciwko wrogowi. Walka partii o umocnienie zdolności bojowej sił zbrojnych. Wzrost szeregów organizacji partyjnych w armii. Zniesienie instytucji komisarzy wojskowych w Armii Czerwonej i Marynarce Wojennej. Ustanowienie jednoosobowego kierownictwa w armii.

Praca organizacyjna partii komunistycznej i rządu radzieckiego nad umocnieniem zaplecza. Walka o jak najszybsze rozlokowanie i uruchomienie przedsiębiorstw przeniesionych w głąb kraju. Budowa nowych przedsiębiorstw. Środki zmierzające do usprawnienia transportu kolejowego. Kroki poczynione przez partię i rząd w kierunku zwiększenia obszaru zasiewów na wschodzie kraju.

Referat J. Stalina w dn. 6 listopada 1942 r. w XXV rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej. Pogwałcenie przez sojuszników zobowiązań w sprawie otwarcia drugiego frontu w Europie — główną przyczyną przejściowych sukcesów taktycznych faszystowskich wojsk niemieckich latem i jesienią 1942 r. Bohaterska obrona Stalingradu i jednoczesne przygotowania nowej, decydującej kontrofensywy wojsk radzieckich.

Haniebna zdrada Andersa przed rozstrzygającą bitwą pod Stalingradem. Zerwanie przez londyński rząd Sikorskiego umowy z rządem radzieckim. Solidarność polskiej klasy robotniczej z walką narodu radzieckiego. Wzrost oporu narodu polskiego przeciwko hitlerowskim okupantom. Powstanie Polskiej Partii Robotniczej.

2. Rok 1943 — rokiem zasadniczego przełomu w przebiegu wojny. Rozgromienie Niemców pod Stalingradem — najwspanialszym zwycięstwem w historii wojen. Bitwa pod Kurskiem. Początek masowego wypędzania wroga z terytorium ZSRR. Ofensywa Armii Radzieckiej latem 1943 r.

Zasadniczy przełom w przebiegu wojny — rezultatem linii politycznej i ogromnej organizacyjnej pracy partii komunistycznej, która skierowała wszystkie wysiłki ludzi radzieckich na rozgromienie wroga. Rozgromienie wojsk niemieckich pod Stalingradem — ukoronowaniem radzieckiej sztuki wojennej, najwspanialszym zwycięstwem w historii wielkich wojen. Międzynarodowe znaczenie bitwy stalingradzkiej. Aktywizacja ruchu oporu narodów Europy ujarzmionych przez hitlerowców.

Wzmożenie walki narodu polskiego pod kierownictwem PPR przeciwko najeźdźcom hitlerowskim. Utworzenie Związku Patriotów Polskich w ZSRR. Powstanie I Dywizji im. Tadeusza Kościuszki i jej chrzest bojowy pod Lenino.

Zasadniczy przełom w przebiegu działań wojennych. Przejście inicjatywy w ręce Armii Radzieckiej. Ofensywa Armii Radzieckiej zimą 1943 r. Walka WKP(b) o dalszy rozwój ruchu partyzanckiego. Załamanie się ofensywy wojsk niemieckich pod Kurskiem i przejście wojsk radzieckich do kontrofensywy. Znaczenie bitwy pod Kurskiem. Potężny rozmach ofensywy Armii Radzieckiej latem 1943 r. Wypędzenie faszystowskich wojsk niemieckich za Dniepr. Kryzys faszystowskich Niemiec w wyniku pomyślnego natarcia Armii Radzieckiej. Kapitulacja Włoch.

Rok 1943 — rokiem przełomu w pracy radzieckiego zaplecza.

Pomoc całego narodu dla frontu, ofiarna praca ludzi radzieckich na zapleczu. Istnienie dobrze zorganizowanej i szybko rozwijającej się gospodarki wojennej. Zlikwidowanie przewagi ilościowej niemieckiej techniki wojennej istniejącej na początku wojny. Wielkie patriotyczne zasługi klasy robotniczej, chłopstwa kołchozowego, robotników i urzędników transportu oraz inteligencji radzieckiej. Rola partii komunistycznej jako kierowniczej i przewodniej siły państwa radzieckiego, jako inspiratora i organizatora ogólnonarodowej walki przeciwko najeźdźcom faszystowskim. Zacieśnienie więzi partii z narodem. Wzrost szeregów partyjnych w latach wojny.

Rozpoczęcie pracy nad odbudową gospodarki w rejonach, które ucierpiały na skutek najazdu wroga. Uchwała KC WKP(b) i Rady Komisarzy Ludowych z dnia 21 sierpnia 1943 r. „O natychmiastowych środkach zmierzających do odbudowy gospodarki w rejonach wyzwolonych spod niemieckiej okupacji". Praca organizacji partyjnych w rejonach wyzwolonych. Ustawy uchwalone przez sesję Rady Najwyższej ZSRR.

Referat J. Stalina wygłoszony dn. 6 listopada 1943 r. w XXVI rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej. Wyzwolenie dwóch trzecich ziemi radzieckiej, chwilowo zagarniętej przez wroga. Trwałość i niewzruszoność państwa radzieckiego. Ustrój radziecki jako najlepsza forma organizacji ekonomicznego i kulturalnego rozwoju kraju w okresie budownictwa pokojowego, jako najlepsza forma mobilizacji wszystkich sił narodu do odparcia wroga w czasie wojny. Przejście wojny w nowe stadium ostatecznego wypędzenia okupanta z ziemi radzieckiej i likwidacji faszystowskiego „nowego ładu" w Europie.

Powstanie KRN i Armii Ludowej.

Nowa sytuacja w międzynarodowym ruchu robotniczym. Wzrost i polityczna dojrzałość partii komunistycznych. Rozwiązanie Międzynarodówki Komunistycznej. Zasługi Międzynarodówki Komunistycznej.

3. Rok 1944 — rokiem decydujących zwycięstw Armii Radzieckiej nad faszystowskimi wojskami niemieckimi. Dziesięć uderzeń Armii Radzieckiej. Wypędzenie wojsk niemieckich z terytorium Związku Radzieckiego.

Decydujące zwycięstwa wojsk radzieckich — wynikiem mądrej działalności politycznej i organizacyjnej partii komunistycznej. Dziesięć kolejno następujących po sobie uderzeń Armii Radzieckiej zadanych hordom hitlerowskim w 1944 r. — wielkim triumfem radzieckiej strategii i taktyki wojennej.

Całkowite uwolnienie ziemi radzieckiej od faszystowskiego okupanta niemieckiego i początek wyzwolenia narodów Europy spod tyranii faszystowskiej.

Początek wyzwolenia ziem polskich spod jarzma hitlerowskiego, utworzenie PKWN. Oświadczenie Ludowego Komisariatu Spraw Zagranicznych ZSRR o stosunku Związku Radzieckiego do Polski. Pomoc ZSRR dla odradzającej się Polski.

Pogłębienie się kryzysu w obozie faszystowskim. Wyższość Związku Radzieckiego nad faszystowskimi Niemcami, wykorzystującymi w czasie wojny siły wytwórcze niemal całej Europy zachodniej i armie państw wasalnych. Stworzenie latem 1944 r. realnej możliwości ostatecznego rozgromienia faszystowskich Niemiec i wyzwolenia Europy wyłącznie przez Armię Radziecką, co zmusiło sojuszników do otwarcia drugiego frontu.

Referat J. Stalina z dn. 6 listopada 1944 r. w XXVII rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej. Decydujące sukcesy Armii Radzieckiej. Wielkie bohaterstwo narodu radzieckiego w Wielkiej Wojnie Narodowej. Siła patriotyzmu radzieckiego i jego podstawowe cechy.

Kroki podjęte przez partię w celu podniesienia poziomu politycznego wychowania narodu radzieckiego. Uchwały KC Partii w sprawie podniesienia poziomu oraz najbliższych zadań masowej pracy politycznej i ideologicznej w Tatarskiej Organizacji Partyjnej, w Republice Daszkirskiej i na Białorusi. Uchwała KC WKP(b) w sprawie braków i błędów w naświetlaniu historii filozofii niemieckiej. Uchwała KC WKP(b) w sprawie braków w nauczaniu marksizmu-leninizmu w Saratowskim Uniwersytecie Państwowym.

4. Decydujące zwycięstwa Związku Radzieckiego nad hitlerowskimi Niemcami. Całkowite rozgromienie faszystowskich Niemiec. Wyzwolenie narodów Europy spod tyranii hitlerowskiej. Przystąpienie Związku Radzieckiego do wojny przeciw Japonii. Rozgromienie wojsk japońskich. Zwycięskie zakończenie Wielkiej Wojny Narodowej

Partia komunistyczna w walce o ostateczne rozgromienie faszystowskich Niemiec. Wyzwolenie Warszawy i całości ziem polskich. Pomoc ZSRR dla narodu polskiego. Walka odrodzonego Wojska Polskiego u boku Armii Radzieckiej.

Przeniesienie działań wojennych na terytorium Niemiec i ich sojuszników. Kapitulacja Rumunii, Finlandii, Bułgarii i Węgier. Izolacja faszystowskich Niemiec. Pomoc Armii Radzieckiej w wyzwalaniu narodów Europy z jarzma faszystowskiego. Wprowadzenie ustroju demokracji ludowej w szeregu krajów Europy środkowej i południowo-wschodniej.

Umowa o sojuszu i pomocy wzajemnej między Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Wzrost międzynarodowego autorytetu Związku Radzieckiego. Konferencja Krymska trzech mocarstw sojuszniczych — Związku Radzieckiego, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych w lutym 1945 r.

Ostateczna bitwa Armii Radzieckiej. Szturm Berlina. Kapitulacja faszystowskich Niemiec. Orędzie J. Stalina do narodu w dniu 9 maja 1945 r. Wielka zasługa narodu radzieckiego wobec historii ludzkości.

Berlińska (Poczdamska) Konferencja trzech mocarstw — Związku Radzieckiego, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych. Znaczenie jej uchwał dla utrwalenia osiągniętego zwycięstwa.

Uchwały konferencji w sprawie Polski.

Dalsze umocnienie międzynarodowych pozycji Związku Radzieckiego. Zawarcie przez Związek Radziecki układu o przyjaźni i wzajemnej pomocy z krajami demokracji ludowej. Układ między ZSRR a Republiką Czechosłowacką w sprawie Zakarpackiej Ukrainy. Przyłączenie do ZSRR rejonu Królewca i obwodu Petsamo.

Przystąpienie Związku Radzieckiego do wojny przeciwko Japonii. Rozgromienie imperialistycznej Japonii. Umocnienie bezpieczeństwa Związku Radzieckiego na wschodzie. Zakończenie drugiej wojny światowej. Orędzie J. Stalina do narodu 2 września 1945 r.

5. Wyniki Wielkiej Wojny Narodowej. Źródła siły i potęgi Związku Radzieckiego. Partia komunistyczna — inspiratorem i organizatorem zwycięstw narodu radzieckiego w Wielkiej Wojnie Narodowej

Wyniki Wielkiej Wojny Narodowej Związku Radzieckiego. Zwycięstwo społecznego i państwowego ustroju radzieckiego. Zwycięstwo Radzieckich Sił Zbrojnych w Wielkiej Wojnie Narodowej. Rozgromienie przez Związek Radziecki niemieckiej i japońskiej tyranii faszystowskiej. Uwolnienie narodów Europy i Azji od niebezpieczeństwa niewoli faszystowskiej. Epokowe znaczenie tych zwycięstw.

Źródła siły i potęgi społeczeństwa radzieckiego. Radziecki ustrój społeczny i państwowy podczas Wielkiej Wojny Narodowej. Wyższość radzieckiej gospodarki socjalistycznej nad gospodarką kapitalistyczną. Wielkie zwycięstwa ekonomiczne narodu radzieckiego — zwycięstwem polityki socjalistycznego uprzemysłowienia kraju i kolektywizacji rolnictwa. Umiejętne wykorzystanie przez partię komunistyczną i państwo radzieckie materialnych możliwości kraju. Przyjaźń narodów ZSRR. Niezłomny sojusz klasy robotniczej i chłopstwa kołchozowego, nierozerwalna przyjaźń narodów ZSRR — podstawą siły i potęgi Państwa Radzieckiego. Płomienny, twórczy patriotyzm radziecki — źródłem bohaterstwa pracy ludzi radzieckich na zapleczu i bohaterskich czynów żołnierzy radzieckich na froncie.

Partia komunistyczna kierowana przez Komitet Centralny z J. Stalinem na czele — inspiratorem i organizatorem zwycięstw

narodu radzieckiego w Wielkiej Wojnie Narodowej. Jedność szeregów partyjnych — decydującym warunkiem zwycięstwa narodu radzieckiego nad wrogiem. Dalsze zacieśnienie więzi partii z masami i wzrost jej autorytetu.

Bohaterska działalność radzieckich partyzantów na zapleczu wroga. Rola narodu rosyjskiego jako siły kierowniczej narodów ZSRR w historycznym zwycięstwie nad wrogiem. Zwycięstwo idei partii komunistycznej w Wielkiej Wojnie Narodowej. Książka J. Stalina „O Wielkiej Wojnie Narodowej Związku Radzieckiego" i jej historyczne znaczenie.

Zwycięstwo polityki zagranicznej Związku Radzieckiego. Partia komunistyczna o programie działania narodów w walce o umocnienie współpracy powojennej, o trwały demokratyczny pokój na całym świecie.

TEMAT XV

PARTIA KOMUNISTYCZNA W WALCE O ZAKOŃCZENIE BUDOWNICTWA SOCJALIZMU I STOPNIOWE PRZECHODZENIE DO KOMUNIZMU W OKRESIE POWOJENNYM (1946 — 1955)

1. Sytuacja międzynarodowa po zakończeniu drugiej wojny światowej. Walka Związku Radzieckiego o trwały, demokratyczny pokój. Związek Radziecki — przewodnia siła demokratycznego, antyimperialistycznego obozu

Zmiana w układzie sił na arenie międzynarodowej w wyniku drugiej wojny światowej. Powstanie dwóch obozów — obozu imperialistycznego, antydemokratycznego ze Stanami Zjednoczonymi na czele i obozu antyimperialistycznego, demokratycznego ze Związkiem Radzieckim na czele. Wzmocnienie pozycji ZSRR i postępowych sił demokratycznych. Wzrost autorytetu Związku Radzieckiego na arenie międzynarodowej. Powstanie państw demokracji ludowej w krajach Europy środkowej i południowo-wschodniej.

Powstanie i utrwalenie władzy ludowej w Polsce.

Osłabienie pozycji reakcji imperialistycznej. Dalsze pogłębienie się ogólnego kryzysu światowego systemu kapitalistycznego. Zaostrzenie się konfliktów klasowych w krajach kapitalistycznych. Wzrost wpływów partii komunistycznych. Wzmożenie ruchu rewolucyjnego w krajach kapitalistycznych oraz walk narodowo-wyzwoleńczych w krajach kolonialnych i zależnych. Osłabienie ekonomicznych i politycznych pozycji Francji i Anglii. Wzbogacenie się na wojnie monopoli USA.

Grabieżcze plany imperialistów amerykańskich zmierzające do panowania nad światem. Antynarodowa polityka kół rządzących krajów kapitalistycznych. Zdradziecka rola prawicowych socjalistów.

Walka obozu demokratycznego pod przewodem Związku Radzieckiego przeciw groźbie nowej wojny i ekspansji imperialistycznej, o utrwalenie pokoju i demokracji, o zlikwidowanie resztek faszyzmu. Walka ZSRR o demokratyzację i demilitaryzację Niemiec. Związek Radziecki w walce o pokój na Dalekim Wschodzie.

Wzrost sił demokracji i socjalizmu na całym świecie. ZSRR — potężne mocarstwo zwycięskiego socjalizmu. Sukcesy budownictwa socjalistycznego w krajach demokracji ludowej. Bezinteresowna pomoc ZSRR dla mas pracujących krajów demokracji ludowej w dziele budownictwa socjalistycznego.

Znaczenie pomocy Związku Radzieckiego dla budownictwa socjalizmu w Polsce.

Utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej — punktem zwrotnym w dziejach Europy. Utworzenie Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej. Historyczne zwycięstwo narodu chińskiego — utworzenia Chińskiej Republiki Ludowej. Układ o braterskim sojuszu między ZSRR i Chińską Republiką Ludową. Przyjaźń radziecko-chińska — potężną siłą w dziele utrwalenia pokoju na całym świecie.

Dojrzewanie kryzysu ekonomicznego w Stanach Zjednoczonych i innych krajach kapitalistycznych. Przygotowanie nowej wojny światowej przez imperialistów amerykańsko-angielskich; wzmożony wyścig zbrojeń. Wzmożenie dywersyjnej działalności imperialistów wymierzonej przeciwko ZSRR i krajom demokracji ludowej. Pakt Płn.-Atlantycki i EWO — ich agresywny charakter.

Przejście imperialistów Stanów Zjednoczonych do jawnej agresji w Korei, zagarnięcie przez imperialistów amerykańskich wyspy Taiwan.

Potężny ruch mas ludowych przeciwko agresorom i podżegaczom do nowej wojny, o niepodległość narodową i pokojową współpracę narodów. Utworzenie po raz pierwszy w dziejach zorganizowanego frontu pokoju. Wzrost i zjednoczenie sił obrońców pokoju. Kierownicza rola ZSRR w walce o pokój, przeciw podżegaczom do nowej wojny. Polityka zagraniczna ZSRR — konsekwentną polityką zachowania i utrwalenia pokoju, polityką walki przeciw przygotowaniu i rozpętaniu nowej wojny, polityką międzynarodowej współpracy i rozwoju stosunków handlowych ze wszystkimi krajami. Leninowska teza o możliwości długotrwałego współistnienia i pokojowego współzawodnictwa dwóch odrębnych systemów — kapitalistycznego i socjalistycznego — podstawą polityki zagranicznej partii.

Walka KPZR oraz partii komunistycznych i robotniczych całego świata o jedność międzynarodowego ruchu robotniczego.

Walka o jedność klasy robotniczej w krajach demokracji ludowej. Walka o zjednoczenie polskiego ruchu robotniczego i stworzenie PZPR.

Zdemaskowanie prawicowych socjalistów jako agentury imperialistów amerykańsko-angielskich, usiłujących rozbić ruch robotniczy.

Narada informacyjna przedstawicieli niektórych partii komunistycznych we wrześniu 1947 r. w Polsce. Znaczenie narady.

Narada Biura Informacyjnego partii komunistycznych i robotniczych w czerwcu 1948 r.

Narada Biura Informacyjnego partii komunistycznych i robotniczych w listopadzie 1949 r. na Węgrzech. Znaczenie narady.

2. Przystąpienie Kraju Radzieckiego do pokojowego budownictwa. Czwarty Pięcioletni Plan Odbudowy i Dalszego Rozwoju Gospodarki Narodowej i jego przedterminowe wykonanie. Środki podjęte przez partię w celu podniesienia na wyższy poziom komunistycznego wychowania mas pracujących oraz pracy ideologicznej w kraju

Przejście Związku Radzieckiego do pokojowego budownictwa, przerwanego na skutek wojny. Wybory do Rady Najwyższej ZSRR. Odezwa Komitetu Centralnego Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) do wszystkich wyborców.

Przemówienie J. Stalina na przedwyborczym zebraniu wyborców Stalinowskiego Okręgu Wyborczego miasta Moskwy 9 lutego 1946 r. Wyniki drugiej wojny światowej. Plany pracy partii komunistycznej na najbliższy i dalszy okres czasu.

Wyniki wyborów do Rady Najwyższej Związku SRR i do Rad Najwyższych Republik Związkowych. Zwycięstwo bloku komunistów i bezpartyjnych w wyborach.

Uchwalenie Czwartego (pierwszego po wojnie) Pięcioletniego Planu Odbudowy i Dalszego Rozwoju Gospodarki Narodowej na lata 1946—1950. Podstawowe zadania planu pięcioletniego i walka narodu radzieckiego o jego wykonanie i przekroczenie. Rozwijanie ogólnonarodowego współzawodnictwa socjalistycznego. Nowe formy współzawodnictwa socjalistycznego. Partia komunistyczna — organizatorem socjalistycznego współzawodnictwa.

Odbudowa i dalszy rozwój przemysłu i transportu. Walka partii o podniesienie poziomu rolnictwa i o umocnienie ustroju kołchozowego. Uchwała Rady Ministrów Związku Radzieckiego i KC WKP(b) „O środkach zmierzających do likwidacji naruszeń Statutu Artelu Rolnego w „kołchozach“. Uchwała lutowego Plenum KC WKP(b) z 1947 r. „O środkach rozwoju rolnictwa w okresie powojennym“. Podstawowe zadania w dziedzinie rolnictwa. Zadania partii w budownictwie kołchozowym. Uchwały Plenum o pracy partyjno-politycznej na wsi. Kroki podjęte przez partię i rząd w celu umocnienia kołchozów.

Uchwała Rady Ministrów ZSRR i KC WKP(b) „O przeprowadzeniu reformy walutowej i zniesieniu kartek na artykuły spożywcze i towary przemysłowe“. Uchwały o obniżce cen.

Sukcesy ZSRR w dziedzinie gospodarki narodowej. Wzrost dobrobytu mas pracujących. Uchwały rządu w sprawie budowy wielkich elektrowni wodnych.

Dalszy rozkwit kultury narodów ZSRR — socjalistycznej w treści i narodowej w formie. Przedterminowe wykonanie 4-tego pięcioletniego planu. Międzynarodowe znaczenie 4-ej pięciolatki.

Uchwała KC WKP(b) w sprawie wzrostu partii i środków zmierzających do wzmożenia pracy partyjno-organizacyjnej i politycz-

nej nad nowoprzyjętymi członkami WKP(b). Ukazanie się czwartego wydania Dzieł W. Lenina oraz Dzieł J. Stalina i ich rola ideowo-polityczna w życiu KPZR i bratnich partii komunistycznych i robotniczych. Nieprzerwany wzrost poziomu ideologicznego członków i kandydatów partii — decydującym warunkiem podniesienia ich awangardowej roli we wszystkich dziedzinach życia oraz warunkiem rozwoju aktywności mas partyjnych. Posunięcia partii w dziedzinie marksistowsko-leninowskiego wychowania członków i kandydatów partii, przygotowanie i szkolenie kierowniczych kadr partyjnych i państwowych. Uchwały KC WKP(b) „W sprawie przygotowania i szkolenia kierowniczego aparatu partyjnego i państwowego". Wzmożone propagowanie nauki marksizmu-leninizmu wśród mas.

Walka partii o przezwyciężenie przeżytków kapitalizmu w świadomości ludzi, o komunistyczne wychowanie mas pracujących, o podniesienie na wyższy poziom ideologicznej i kulturalnej pracy w kraju. Uchwały KC WKP(b) „W sprawie czasopism „Zwiezda" i „Leningrad", „W sprawie repertuaru teatrów dramatycznych i środków zmierzających do jego ulepszenia", „W sprawie filmu „Wielkie życie" i „W sprawie opery „Wielka przyjaźń".

Dyskusja nad zagadnieniami filozofii oraz biologii. Zdemaskowanie burżuazyjnego kosmopolityzmu w pracy ideologicznej. Dyskusja nad zagadnieniami językoznawstwa. Prace J. Stalina „Marksizm a zagadnienia językoznawstwa". Sesja Akademii Nauk ZSRR i Akademii Nauk Medycznych poświęcona nauce Pawłowa w dziedzinie fizjologii nad zagadnieniami ekonomicznymi.

Praca J. Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" i jej znaczenie.

Działalność partii komunistycznej w dziedzinie wychowania ludzi radzieckich w duchu twórczego patriotyzmu radzieckiego i dumy z socjalistycznej Ojczyzny, w duchu internacjonalizmu proletariackiego. Wzrost siły i potęgi państwa radzieckiego.

Wybory do Rady Najwyższej ZSRR 12 marca 1950 r.

Zwycięstwo bloku komunistów i bezpartyjnych w wyborach.

3. XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Piąty Pięcioletni Plan Rozwoju ZSRR. Walka partii pod kierownictwem Komitetu Centralnego o wcielenie w życie uchwał XIX Zjazdu.

Historyczne zwycięstwo narodu radzieckiego pod kierownictwem partii komunistycznej w okresie między XVIII i XIX Zjazdem Partii.

XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Referat sprawozdawczy G. Malenkowa na XIX Zjeździe Partii o działalności KC WKP(b).

Ocena sytuacji międzynarodowej. Zaostrzenie się walki dwóch przeciwstawnych obozów: imperialistycznego, antydemokratycznego i antyimperialistycznego, demokratycznego. Dalsze osłabienie światowego systemu kapitalistycznego. Dwie linie rozwoju ekonomiki światowej. Rozpadnięcie się jednolitego, wszechogarniającego rynku światowego — ekonomicznym wynikiem powstania dwóch przeciwstawnych obozów. Powstanie dwóch rynków światowych. Wzmożenie się ruchu rewolucyjnego w krajach kapitalistycznych.

Wzrost ruchu narodowo-wyzwoleńczego w koloniach i krajach zależnych. Załamanie się kolonialnego systemu imperialistycznego. Zaostrzenie się sytuacji międzynarodowej. Groźba nowej wojny ze strony amerykańsko-angielskich imperialistów. Walka narodów o pokój. Związek Radziecki w walce o zachowanie i utrwalenie pokoju. Zadania partii w dziedzinie polityki zagranicznej.

Ocena sytuacji wewnętrznej Związku Radzieckiego. Pomyślny rozwój przemysłu socjalistycznego — podstawą potęgi ZSRR i wzrostu dobrobytu mas.

Rozwój socjalistycznego rolnictwa. Zwiększenie obrotu towarowego w ZSRR. Reżim oszczędnościowy — jedną z najważniejszych dźwigni dalszego rozwoju gospodarki narodowej. Ogólnonarodowe współzawodnictwo socjalistyczne i jego znaczenie dla budownictwa komunizmu. Wzrost dobrobytu i poziomu kulturalnego narodu radzieckiego. Troska o dobrobyt narodu, o maksymalne zaspokojenie jego materialnych i kulturalnych potrzeb — naczelną zasadą partii. Dalsze umocnienie radzieckiego ustroju państwowego. Olbrzymia wyższość systemu socjalistycznego nad

kapitalistycznym. Zadania partii w dziedzinie polityki wewnętrznej.

Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego — czołową i kierowniczą siłą społeczeństwa radzieckiego w walce o zwycięstwo komunizmu. Jedność i zwartość szeregów partyjnych. Jedność partii i narodu. Wzrost szeregów partyjnych w okresie między XVIII i XIX Zjazdem Partii dobitnym świadectwem zacieśnienia więzi partii z masami. Umocnienie organów partyjnych, usprawnienie ich działalności. Niedociągnięcia i błędy w pracy organizacji partyjnych.

Zadania organizacji partyjnych w dziedzinie polepszenia składu osobowego partii, rozwijania samokrytyki i krytki oddolnej, wzmocnienia dyscypliny partyjnej i państwowej, doboru, rozmieszczenia i wychowania kadr, podniesienia poziomu pracy ideologicznej, strzeżenia leninowskiej jedności i zwartości szeregów partyjnych.

Jedność KPZR — najbardziej charakterystyczną cechą jej życia wewnątrzpartyjnego, źródłem jej siły i niezwyciężoności. Jednomyślna aprobata linii politycznej i praktycznej działalności KC KPZR — wskaźnikiem jedności i ścisłego zespolenia się partii. XIX Zjazd KPZR o komunistycznym wychowaniu mas pracujących w duchu radzieckiego patriotyzmu i nierozerwalnej przyjaźni narodów ZSRR, w duchu proletariackiego internacjonalizmu i braterskiej więzi z masami pracującymi wszystkich krajów.

Dyrektywy XIX Zjazdu Partii w sprawie piątego Pięcioletniego Planu Rozwoju ZSRR na lata 1951—1955. Piąty plan pięcioletni — wielkim krokiem naprzód na drodze rozwoju od socjalizmu do komunizmu.

Uchwała zjazdu „O zmianie nazwy partii".

Uchwała XIX Zjazdu Partii „O zmianach w Statucie WKP(b)". Uchwalenie Statutu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Statut KPZR o głównych zadaniach Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Obowiązki i prawa członków partii. Statut KPZR — wyrazem nowego etapu w rozwoju partii, odpowiadającego zadaniom walki o zbudowanie komunizmu.

Dalsze rozwinięcie w statucie organizacyjnych podstaw partii komunistycznej.

Rezolucje XIX Zjazdu „W sprawie ponownego opracowania programu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego".

Pozdrowienia bratnich partii komunistycznych i robotniczych dla XIX Zjazdu KPZR — dobitnym wyrazem miłości i wierności mas pracujących innych krajów dla Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Przemówienie J. Stalina na XIX Zjeździe. Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego — „szturmową brygadą" światowego ruchu rewolucyjnego i robotniczego. Nowe „szturmowe brygady" w krajach demokracji ludowej. Zadania walki partii komunistycznych i demokratycznych w krajach kapitalistycznych o swobody burżuazyjno-demokratyczne, o niezawisłość i suwerenność narodową. KPZR — przewodnią i kierowniczą siłą międzynarodowego ruchu komunistycznego.

Epokowe znaczenie XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Mobilizowanie przez Komunistyczną Partię narodu radzieckiego do walki o wypełnienie zadań postawionych przez XIX Zjazd KPZR. Znaczenie wskazań XIX Zjazdu KPZR. Znaczenie wskazań XIX Zjazdu KPZR dla działalności naszej partii i jej walki o budownictwo socjalistyczne w Polsce.

Śmierć Józefa Wissarionowicza Stalina.

Odezwa „Od Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, Rady Ministrów Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i Prezydium Rady Najwyższej ZSRR do wszystkich członków partii, do wszystkich ludzi pracy Związku Radzieckiego". Ścisłe zespolenie narodów naszego kraju w wielkiej bratniej rodzinie pod wypróbowanym kierownictwem partii komunistycznej.

Uchwała podjęta na wspólnym posiedzeniu plenarnym Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, Rady Ministrów ZSRR i Prezydium Rady Najwyższej ZSRR. Posunięcia partii i rządu w dziedzinie organizacji kierownictwa partyjnego i państwowego.

Przemówienie G. Malenkowa i W. Mołotowa w dniu 9 marca 1953 r.

Uchwały Czwartej Sesji Rady Najwyższej ZSRR.

Umocnienie międzynarodowej sytuacji ZSRR, potężny rozwój socjalistycznej ekonomiki i kultury, dalsze zacieśnienie sojuszu

robotniczo-chłopskiego, przyjaźni narodów, jedności moralno-politycznej społeczeństwa radzieckiego — wynikiem konsekwentnej realizacji polityki opracowanej przez partię komunistyczną.

Lipcowe Plenum KC KPZR z 1953 r. Demonstracja niezłomnej jedności partii, jej gotowości bojowej do wykonania stojących przed nią zadań budownictwa komunistycznego.

Walka KPZR o umocnienie kierownictwa partyjnego we wszystkich ogniwach partii i aparatu państwowego, o przestrzeganie zasad kolegialności kierownictwa, o wzmocnienie rewolucyjnej czujności komunistów i wszystkich ludzi pracy, o podniesienie na wyższy poziom propagandy partyjnej i pracy polityczno-wychowawczej wśród mas. 50-lecie KPZR. Maksymalne zaspokojenie stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb narodu — głównym zadaniem partii w dziedzinie polityki wewnętrznej. Posunięcia komunistycznej partii i rządu radzieckiego zmierzające do maksymalnego zaspokojenia stale rosnących potrzeb mas pracujących.

Mobilizowanie przez partię komunistyczną twórczych sił narodu radzieckiego do pełnego wykorzystania wszystkich rezerw i możliwości w celu realizacji zadań postawionych przez XIX Zjazd Partii.

Piąta Sesja Rady Najwyższej ZSRR (trzeciej kadencji). Możliwość i konieczność szybkiego podniesienia i rozwoju przemysłu lekkiego i spożywczego oraz handlu radzieckiego. Uchwały Sesji. Plenum wrześniowe KC KPZR z 1953 roku. Uchwała Plenum „O środkach dalszego rozwoju rolnictwa ZSRR" — bojowym programem podniesienia socjalistycznego rolnictwa, dalszego umocnienia sojuszu klasy robotniczej i chłopstwa kołchozowego.

Uchwała Plenum KC KPZR z 2 marca 1954 r. „O dalszym zwiększeniu produkcji zboża w kraju i o zagospodarowaniu odłogów i ugorów". Środki podjęte przez partię w celu dalszego usprawnienia handlu radzieckiego. Uchwała Rady Ministrów ZSRR i KC KPZR „O nowej obniżce państwowych cen detalicznych artykułów spożywczych i przemysłowych".

Generalna linia ZSRR w dziedzinie polityki zagranicznej — linia utrwalenia pokoju i zapewnienia bezpieczeństwa narodów. Wieczna, niewzruszona, braterska przyjaźń Związku Radzieckiego z wielkim narodem chińskim, z masami pracującymi wszystkich krajów demokracji ludowej.

Umocnienie międzynarodowej pozycji Związku Radzieckiego. Sukcesy ZSRR w walce o osłabienie napięcia międzynarodowego, o zapobieżenie nowej wojnie. Rozejm w Korei — wielkim zwycięstwem sił pokoju. Walka Rządu Radzieckiego o pokojowe rozwiązanie problemu niemieckiego, o zjednoczenie Niemiec na zasadach demokratycznych. Berlińska Konferencja Ministrów Spraw Zagranicznych czterech mocarstw. „O wynikach konferencji berlińskiej" — oświadczenie ministra Spraw Zagranicznych ZSRR W. M. Mołotowa. Oświadczenie rządu radzieckiego o stosunkach między Związkiem Radzieckim i Niemiecką Republiką Demokratyczną. Odezwa Komitetu Centralnego KPZR do wyborców w związku z wyborami do Rady Najwyższej ZSRR 14 marca 1954 roku. Zwycięstwo bloku ludowego komunistów i bezpartyjnych. Pierwsza Sesja Rady Najwyższej ZSRR (czwartej kadencji). Ogólnonarodowy obchód 300-lecia Zjednoczenia Ukrainy z Rosją. Plenum lipcowe KC KPZR z 1954 roku.

Kraj Rad — wielkim, pełnym żywotnych sił i twórczej energii mocarstwem socjalistycznym. Niewzruszona jedność oraz zespolenie się partii i narodu wokół Komitetu Centralnego KPZR i rządu radzieckiego. Nieustanny wzrost potęgi państwa radzieckiego — ostoi pokoju i bezpieczeństwa narodów — najważniejszym warunkiem zwycięskiego budownictwa komunizmu. Niewzruszony sojusz klasy robotniczej i chłopstwa kołchozowego, jedność moralno-polityczna społeczeństwa radzieckiego, przyjaźń narodów ZSRR — podstawą siły i zwartości mocarstwa socjalistycznego. Partia komunistyczna — organizatorem i inspiratorem narodu radzieckiego w jego walce o zbudowanie komunizmu. Polityka partii komunistycznej — naukowym wyrazem potrzeb rozwoju materialnego życia społeczeństwa, żywotnych interesów narodu. Marksizm-leninizm — teoretyczną podstawą polityki partii.

Kolegialność — najwyższą zasadą kierownictwa partyjnego. KC Partii Komunistycznej uosobieniem kolektywnej mądrości partii, kolektywnego jej doświadczenia.

Nauki płynące z przebytej przez KPZR historycznej drogi walki o komunizm. Epokowe zwycięstwo partii komunistycznej — triumfem niezwyciężonej, przeobrażającej świat, rewolucyjnej nauki marksizmu-leninizmu.

Bogate, historyczne doświadczenie Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — wzorem dla partii komunistycznych i robotniczych wszystkich krajów w ich walce o rewolucyjne przeobrażenie społeczeństwa. Marksizm-leninizm o drogach przejścia od socjalizmu do komunizmu. Zadania partii w dziedzinie budownictwa komunistycznego. Niezwyciężoność wielkiej sprawy komunizmu.

BIBLIOTEKA NARODOWA

1. VI 55